

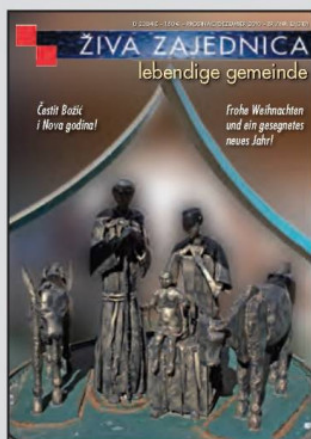
ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

*Čestit Božić
i Nova godina!*

*Frohe Weihnachten
und ein gesegnetes
neues Jahr!*

Naslovnica:

Jaslice od željeza u Ravenni
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA
lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42 d

Tel.: (069) 9540480

Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de

delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,

Marija Lovrić-Holenda,

dr. Adolf Polegubić,

Antonia Tomljanović-Brkić,

P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &

Bildbearbeitung:

Ljubica Markovica-Baban

Pretpate i narudžbe/Bestellungen:

Ana Drežnjak

Tisak/Druck:

DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/

Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-

za ostale europske zemlje: € 22,-

za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),

bei der Frankfurter Sparkasse

IBAN:

DE96 5005 0201 0000 1290 72

SWIFT-BIC: HELADEF1822

Zadnja stranica:

Služavke Malog Isusa u Essenu.;

snimio: A. Polegubić

BOŽIĆNA POEZIJA

Božić 2010.

...i slama izbor tvoj
bješe

zar plod zemlje
sunca
i ruku čovjekovih
grešnoga stvora
poradi kojega i
pūt njegovu na sê uze
ljubav razastireš
slamom
sudarjem Božjim
poradi čovjeka
– slike Božje –
posrnule slike –
sva se ljubav
pomirenje i spas
rodi
i u slamici dogodi
beskrajna radost
Božić je

mladen lucić

hvala za Božić

najbolju stelju
noći ove
najsasnije sijeno
blagu svojem
podastrijeti i položiti
zahvaliti im želim
za gostoprimitvo
najvećem gostu
svepovijesti i svesvijeta
djetetu Bogu

one davne ledene noći
snijegom i pastirima
zagrljenoj
ljubavlju ispunjenoj
noći svetoj
tako blizoj
blagoj
i mi smo sveti
jer i mi smo u njoj

noć je puna svjetla
i pjesme...
... „svim na zemlji mir veselje“

Bogom po čovjeku
uprisutnjenom
i mi tu jesmo
s njim i
po njemu
Božić je

malden lucić

Istina je, istina...

Istina je, istina
Djeva sina rodila,
u štalici prosto
na slamici tvrdoj.

Bez svjetla glamura
i ikakve reklame,
sina na svijet donijela
u jasle položila.

Gledajući kako diše
prislonila glavu bliže,
čedu jedinome
kraljeviću nebeskome!

Ispunivši svetu zadaću
darovala svijetu sreću,
porodila Isusa maloga,
Mesiju našeg jedinoga!

Ivek Milčec

● HKM FREIBURG:

Četrdeset godina misije

str.

6

● HKM BERLIN:

Dostojanstveno proslavljena četrdeseta obljetnica misije

str.

15

● ESSEN:

Služavke Malog Isusa 50 godina u Essenu

str.

8

IZ CRKVE U SVIJETU:

Za život nisu odgovorni samo kršćani?

Samo je Bog, a ne čovjek, gospodar života i smrti.

4

KRŠĆANI U SUVREMENOM SVIJETU:

Tajna Božića

Krist je na sebe uzeo ljudsku narav te se tako povezao s nama ljudima i na temelju te prihvaćene naravi povezao sve nas međusobno.

12

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT:

Svjetlo i tama

23

BOŽIĆNA PRIČA: Ante Matić

Božji prst

10

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Hvala – Danke!

VATIKAN: Kardinals Ernennung von Erzbischof Reinhard Marx

13-14

Gdje je dom u kojem se radosno slavi Božić? Je li to mjesto u Njemačkoj, u Hrvatskoj ili Bosni i Hercegovini. Ono se traži u srcu, a gdje je srce tamo je dom.

Božić kod kuće!?

Uz slavlje Božića povezano je raspoloženje slavljenja Božića kod kuće. O tome na poseban način razmišljaju iseljenici. Na što se misli kad se kaže „kod kuće“? I gdje je kuća, dom, u kojem se najugodnije osjećamo? Je li to negdje drugdje, nego li ondje gdje se svakodnevno živi? Za prvi naraštaj hrvatskih iseljenika to je bio vlastiti kutak u Hrvatskoj ili Bosni i Hercegovini. Mjesto u koje se odlazilo, posebno za Božić. Izvan tog kutka Božić se i nije drugdje mogao osjetiti. Onda su prolazile godine: deset, dvadeset, trideset. Gotovo polovica ili više života negdje izvan toga kutka, u nekoj drugoj zemlji. U međuvremenu su došla djeca, pa unuci i kao da godinama taj domovinski kutak, u kojem se radosno slavio Božić i u kojem su ostali u sjećanju Božići djetinjstva, izbljedi. Sredina koja je bila strana i daleka, polako postaje pripitomljeno mjesto. U Hrvatsku ili Bosnu i Hercegovinu ode se jednom ili dvaput godišnje, a stvarnost, ma kakva ona bila, živi se tu u „tudoj“ zemlji, koja je

vremenom postala iseljeničkom stvarnošću. Tu je obitelj, prijatelji... A svijet koji je davno ostao u domovini, gotovo više i ne postoji. Ovdje stranci, a s vremenom stranci i u vlastitoj domovini. I gdje je dom u kojem se radosno slavi Božić? Je li to mjesto u Njemačkoj, u Hrvatskoj ili Bosni i Hercegovini? Ono se traži u srcu, a gdje je srce tamo je dom. Bog maleni se nastanjuje u ljudskom srcu, a ne u materijalnom prostoru. Za njega ne bijaše raskošna mjesta u kojem se rodio. Rođen je u štalici, kako bi pokazao da je moguć suživot i u nemogućim uvjetima, suživot s ljudima i sa svim živim bićima. One noći u ozračju srca uspostavljena je trajnost drukčijih odnosa. Iz ljudske perspektive u svemu je puno nelogičnosti. Misli li Bog ljudskom logikom? Tko bi poželio svome sinu da se rodi u štali? Logika srca nudi drukčije odgovore. Isus se rodio kod kuće, a kuća, dom je tihi kutak srca. Stoga, Božić provedite kod kuće. A dom je tamo gdje je srce. Svima čestit Božić i blagoslovljenu 2011. godinu! **Urednik**

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Hvala – Danke!

Poštovane sestre i braćo!

Za mene osobno s ovom Božićnom porukom završava jedno važno životno razdoblje. Pune 33 godine radio sam kao svećenik u njemačkim i hrvatskim katoličkim župama. Kao mlad svećenik 3. kolovoza 1977. došao sam u Njemačku, a 1978. u Eltville, u lijepi Rheingau. Poslao me moj provincijal, poprilično nepripremljenog, i na moje vlastito iznenađenje. Nakon toga sam djelovao kao svećenik u različitim krajevima i gradovima Njemačke. Gießen, Köln, Mainz i naposljetku Frankfurt bile su postaje na kojima sam navješćivao Radosnu vijest. Posvuda su me prijateljski i otvoreno prihvatili, a sklopio sam i prijateljstva. Bogu sam zahvalan za to vrijeme! Zahvaljujem biskupima i njemačkim zajednicama na velikodušnom prihvatanju i pružanju potpore mojim

sunarodnjacima Hrvatima. Za to postoji mala riječ velikog značenja: HVALA – DANKE! Godine moga boravka u Njemačkoj bliže se kraju. Kao što sam tada kao mlad svećenik iz Hrvatske poslan u Njemačku – tako se i sada pokoravam pozivu na povratak u Hrvatsku! Kao nacionalnog ravnatelja za hrvatske katoličke zajednice u cijelom svijetu, čekaju me novi zadaci, novi izazovi. Prema ustaljenom mišljenju da „zaustavljanje znači korak (u)natrag“, radujem se novom poslu. Opraštam se od svih koji su me do sada pratili i prizivam Božji blagoslov na njih i ovu zemlju. Ljudi i vrijeme koje sam ovdje proveo ostat će mi u dragocjenom i trajnom sjećanju.

Čestit Božić pun mira te sretnu i blagoslovljenu Novu godinu 2011. želi vam vaš

fra Josip Bebić

Za život nisu odgovorni samo kršćani

Samo je Bog, a ne čovjek, gospodar života i smrti.

Prvom nedjeljom došašća Crkva započinje novi put vjere. Cijelo je došašće posvećeno pripremi za kršćanima najdraži blagdan – Božić. Na taj je blagdan sam Bog postao čovjekom i rodio se u Betlehemu. Njegovim rođenjem svaki je čovjek ponovo otkupljen, a njegovo nedodirljivo dostojanstvo zasjalo je u punome sjaju. Nitko s tim životom nema pravo niti smije samovoljno raspolagati. Upravo je prvu Večernju molitvu prve nedjelje došašća papa Benedikt XVI. iskoristio za poziv na jaču zaštitu nerođenoga života. U bazilici svetoga Petra u Rimu 27. studenoga tako je i početak adventa bio u znaku proslave života na što Crkva stalno poziva.

Papa stao u zaštitu djece

Ljudski zametak nije jednostavno „hrpa biološkoga materijala“ nego je „nova ljudska individua“, upozorio je Papa. Nema nikakvoga razloga da se čovjeka ne smatra osobom od samoga začetka, no još uvijek u svijetu postoji prijetnja „egoizma odraslih“ i „pomračenja savjesti“. Benedikt XVI. izjavio je da postoje kulturne tendencije koje pokušavaju „zaglušiti“ savjest različitih „zidovima“. No, i sama je znanost dokazala da već ljudski zametak posjeduje sposobnost stupiti u interakciju s majkom. Papa je istodobno vrlo kritički govorio da su djeca često i nakon rođenja izložena patnji, bolesti, zlorabama, iskorištavanjima i nasilju. Takvo kršenje njihovih prava mora razbuditi savjesti svakoga čovjeka dobre volje. Prije svečane Večernje molitve Papinsko vijeće za obitelj organiziralo je molitveno bdijenje za nerođeni život, a na kraju je Benedikt XVI. obećao da će snažno moliti na tu nakanu.

A da se zaštita života ne tiče samo vjernika, katolika i kršćana, Papa je potvrdio u svom govoru filipinskim biskupima koji su 29. studenoga došli u pohod „na apostolske pragove“ (ad limina Apostolorum). Svi su ljudi dužni štiti ljudski život od uništenja sve od

trenutka začeća do naravne smrti. To je „temeljna dužnost svih ljudi koja je očigledna“, istaknuo je Sveti Otac biskupima. Isto to vrijedi i za poticanje braka i obitelji. Kako bi ljudi spoznali te svoje dužnosti nije im potrebna božanska objava, već je dovoljan ljudski razum. U tom je kontekstu Benedikt XVI. zahvalio filipinskim biskupima na njihovome zauzimanju protiv smrtno kazne koja je doista i ukinuta 2006. godine. Istodobno je Papa biskupe pozvao na borbu protiv korupcije u njihovoj zemlji. Samo će se tako doći do pravednoga i održivoga gospodarstva, a najbolji je put do društvenoga poretka prikladan za čovjeka poticanje političke slobode i odgovornosti građana.

Iščekivanje je čovjekova dimenzija

U adventskom razdoblju Crkva se s jedne strane sjeća događaja Isusa Krista, a s druge se otvara njegovom konačnom ispunjenju. Poručio je to 28. studenoga vjernicima okupljenima na Trgu sv. Petra papa Benedikt XVI. Upravo od te dvostruke perspektive „živi vrijeme došašća, gledajući kako na prvi dolazak Božjega Sina kada se rodio od Djevice Marije, tako i na njegov slavi povratak, kada će doći 'suditi žive i mrtve', kako molimo u Vjerovanju. Htio bih se kratko zaustaviti upravo na toj temi 'iščekivanja', jer je riječ o duboko ljudskome aspektu u kojemu vjera – da tako kažem – postaje jedno s našim tijelom i našim srcem.“

Čekanje, iščekivanje je dimenzija koja se tiče cijeloga „našega ljudskog postojanja, obiteljskog i društvenog. Iščekivanja je prisutno u tisuću prilika, od onih najmanjih i banalnih do najvažnijih koje nas se tiču potpuno i duboko. Među njima mislimo na iščekivanje djeteta dvoje supružnika; na čekanje nekoga rođaka ili prijatelja koji nam dolazi u posjet izdaleka; mislimo na iščekivanje rezultata nekoga odlučujućeg ispita mlade osobe ili pak razgovora za posao; u ljubavnim odno-

sima mislimo na čekanje susreta s voljenom osobom, odgovora na pismo ili prihvaćanja oprostena. „Moglo bi se reći da je čovjek živ dok iščekuje, dok je u njegovom srcu živa nada. A čovjeka se prepoznaje po njegovim iščekivanjima: naš moralni i duhovni 'izgled' može se mjeriti po onome što očekujemo, po onome čemu se nadamo. Svatko od nas zapravo može pitati, osobito u ovo vrijeme koje nas priprema na Božić: a ja, što ja očekujem? Čemu je u ovome trenutku moga života okrenuto moje srce? A to se isto pitanje može postaviti na razini obitelji, zajednice, nacije. Što zajednički očekujemo? Što ujedinjuje naše težnje, što ih združuje? U vremenu koje je prethodilo Isusovom rođenju u Izraelu je bilo izuzetno snažno iščekivanje Mesije, to jest Posvećenoga, potomka kralja Davida koji bi konačno oslobodio narod svakoga moralnoga i političkog ropstva i uspostavio Božje Kraljevstvo.“ No, nitko se nije mogao nadati da bi Mesiju mogla roditi skromna djevojka kakva je bila Marija, obećana zaručnica pravednoga Josipa. No, ni ona to nije mogla zamisliti, nastavio je Sveti Otac, ali je u njezinome srcu iščekivanje Mesije bilo tako veliko, „njezina vjera i nada bili su toliko žarki da je On u njoj mogao naći dostojnu majku. Osim toga, sam ju je Bog pripremio od vijeka. Postoji otajstvena sukladnost između iščekivanja Boga i Marijinoga, stvaranja 'punoga milosti', potpuno otvorenoga planu ljubavi Svevišnjega. Naučimo od nje, Žene došašća, živjeti svakodnevnne geste s novim duhom, s osjećajem dubokoga iščekivanja koje može ispuniti samo Božji dolazak.“

Nakon Angelusa Sveti je Otac ubičajeno pozdravio hodočasnike na više svjetskih jezika. Govoreći o početku nove liturgijske godine, izražavajući im toplu dobrodošlicu u Vječni grad, Papa ih je pozvao da se u došašću molitvama, pokorom i dobrim djelima pripreme za „susret s Gospodinom licem u lice.“ Papa Benedikt XVI. upravo je u predbožićno vrijeme još jednom istaknuo važnost zaštite svakoga života i obvezu poštivanja i nerođenih i onih koji umiru. Samo je Bog, a ne čovjek, gospodar života i smrti.

M. K.

„Zajedno u Kristu“

„Naša je obveza da dignemo glas protiv zlostavljanja i zanemarivanja prava slabijih – poglavito djece, žena i starijih osoba“, kazao je biskup Mrzljak.

Papa Benedikt XVI. pohodit će Hrvatsku i boravit će u Zagrebu povodom Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji te se tom prigodom pomolit na grobu blaženog kardinala Alojzija Stepinca. Nacionalni susret katoličkih obitelji i Papin pohod bit će pod geslom „Zajedno u Kristu“. Kako je priopćeno nakon zasjedanja Stalnog vijeće Hrvatske biskupske konferencije, u ime svih hrvatskih biskupa, a u dogovoru s predsjednikom Ivom Josipovićem i Vladom RH, papa Benedikt XVI. doći će u pastirski pohod Hrvatskoj u subotu 4. i nedjelju 5. lipnja 2011.

godine. Stalno vijeće HBK imenovalo je organizacijski odbor za pripremu i praćenje Papinog pohoda Hrvatskoj. Za glavnog koordinатора odbora imenovan je generalni tajnik HBK mons. Enco Rodinis, za pripremu i organizaciju liturgije imenovan je predstojnik Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral HBK dr. fra Ante Crnčević, za protokol će biti zadužen zamjenik generalnog tajnika HBK svećenik Fabijan Svalina, a za medije predstojnik Tiskovnog ureda HBK Zvonimir Ančić.

Treća je nedjelja došašća – radodna u liturgiji Crkve, u domovini je i Nedjelja Caritasa. Tom prigodom predsjednik Caritasa biskup Josip Mrzljak uputio je poruku ohrabrenja u kojoj između ostaloga stoji: „Obitelj treba biti prva škola ljubavi, vjere i života; učenje prihvaćanja, opraštanja i poštivanja drugih.“ Pozivajući na solidarnost i pomoć u poruci biskup Mrzljak kaže: „Naša je obveza da dignemo glas protiv zlostavljanja i zanemarivanja prava slabijih – poglavito djece, žena i starijih osoba. Prirodno je pravo roditelja da sami odgajaju svoju djecu, a ne da to čine neki mediji, često iskrivljujući sliku o čovjeku, njegovu dostojanstvu i pozivu. Naša je dužnost da budemo aktivni članovi građanskog društva i da promičemo vrednote kojima nas uči vjera, naše je pravo da zahtijevamo uvo-

đenje vrijednosnih elemenata u sustav obrazovanja naše djece.“

Stipendije udruge Ivan Merz

U povodu Nedjelje Caritasa predsjednik Caritasa mons. Mrzljak uputio je poruku ohrabrenja

U duhu solidarnosti humanitarna Udruga Ivan Merz odabrala je prvih 132 stipendista u akademskoj godini 2010/2011. U proteklih nekoliko godina Udruga je podijelila 376 stipendija, od toga čak 126 u prošloj akademskoj godini.

Susret Hrvatske katoličke mladeži u Sisku održat će se 5. i 6. svibnja 2012. u Sisku, a za gleslo su izabrane

riječi iz Ivanova evanđelja: „U svjetlosti hodimo“.

Predsjednik Odbora HBK-a za pastoral pomoraca, mons Ivan Milovan, biskup porečki i pulski, uz blagdan sv. Nikole uputio je poruku pomorcima i ribarima.

U Varaždinu su redovnice uršulinke proslavile 475. obljetnicu osnutka Družbe sv. Uršule. Vrhunac višednevnih jubilejskih sadržaja bilo je misno slavlje u uršulinskoj crkvi Rođenja Isusova, koje je u četvrtak 25. studenoga predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak u koncelecijaciji s generalnim vikarom mons. Ivanom Godinom, svećenicima grada Varaždina i okolice.

Pozdravljajući 70-ak sudionika na susretu djelatnika u stranačkom i političkom životu, koji se 24. studenoga održao u dvorani u Đakovu, nadbiskup mons. Marin Srakić kazao je da Slavonija mora shvatiti tko je i što je te tada dati svoj doprinos u globalizaciji i regionalizaciji, očekujući od drugih da daju svoj doprinos za daljnje unaprjeđenje.

Katehetska jesenska škole za odgojitelje u vjeri u predškolskim ustanovama održana je s temom „Odgojatelj ususret novim pedagoškim izazovima“ na Šalati u Zagrebu.

Gospu od zdravlja, svoju nebesku zaštitnicu, istoimena splitska župa svečano je proslavila u nedjelju 21. stude-

noga. Središnje jutarnje misno slavlje u crkvi Gospe od zdravlja u Splitu predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelecijaciji s provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Željkom Tolićem, gvardijanom i župnikom samostana te brojnim župnicima okolnih župa.

Na 19. obljetnicu masakra u Škabrnji gdje je 1991. zvjerski ubijeno 44 ljudi: 31 civil, uglavnom starci i 13 pripadnika HV-a, Škabrnju su pohodila brojna izaslanstva i poštovaatelji žrtve za domovinu iz cijele Hrvatske. U Škabrnji je u Domovinskom ratu ubijeno 55 civila i 25 vojnika, a šest Škabrnjana poginulo je nakon Domovinskog rata od zaostalih mina. Misno slavlje u župnoj crkvi 18. studenoga predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić zajedno s brojnim svećenicima. Puk je pristigao iz cijele nadbiskupije i Hrvatske. Državna i civilna izaslanstva nakon mise položila su svijeće i cvijeće te se poklonila pred žrtvom kod masovne grobnice.

Stvaranje martirologija

U Bjelovaru pod predsjedanjem bjelovarsko-križevačkog biskupa Vjekoslava Huzjaka, održan peti po redu susret svećenika Bjelovarsko-križevačke biskupije na kojem je sudjelovalo 55 svećenika. Nakon molitve srednjeg časa, uz izvješća i obavijesti, biskup Huzjak je – potaknut riječima pape Ivana Pavla II. koji je u nekoliko navrata pozivao na „čišćenje memorije“, tj. na posvješćivanje činjenica o ratu, žrtvama i stradavanju – sve nazočne svećenike biskupije pozvao da se pobrinu da se izradi popis žrtava II. svjetskoga rata, poraća i Domovinskog rata.

Biskup Franjo Komarica proslavio je 25. obljetnicu biskupstva u nazočnosti brojnih vjernika i svećenika u banjolučkoj katedrali. U Karmelu sv. Ilije na Buškom Blatu održan je Sabor Hrvatske karmelske provincije sv. oca Josipa i Dan permanentne formacije. Tijekom noći 23/24. studenoga izvršena je provala u katolički župni ured u Doboju.

A.O.

FREIBURG IM BREISGAU

Četrdeset godina hrvatske misije

Ministranti s voditeljem misije dr. vlč. Matom Drljom

Župna crkva sv. Nikole u Opfingenu, nedaleko od Freiburga je u subotu 6. studenoga po prvi puta u svojoj povijesti bila ispunjena hrvatskim vjernicima, koji su na hrvatskom jeziku slavili sv. misu i Gospodinu zahvaljivali za sva dobročinstva koja su primili minulih 40 godina. Te je večeri misija Freiburg proslavila svoj 40. rođendan. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Josip Bebić, ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, u zajedništvu s voditeljem misije dr. vlč. Matom Drljom. Mali misijski zbor je skladnim pjevanjem uzveličao misno slavlje. U propovijedi je fra Josip ohrabrio prisutne i istaknuo da mi mnogo toga u životu ne znamo, ali zato Gospodin zna sve. On nam je Put, Istina i Život. Svojim životom moramo i mi svjedočiti vjeru u Krista raspetoga. Potaknuo je vjernike na dosljednost i vjernost križu.

Nakon euharistijskog slavlja slijedila je središnja proslava u gradskoj dvorani u Munzingenu, susjednom mjestu na periferiji Freiburga. Dvorana je bila premalena za toliki broj Hrvatica i Hrvata iz Freiburga i okolice koji su se okupili kako bi najprije Bogu zahvalili za sve milosti koje su primili u četrdesetogodišnjem radu misije, a zatim veselo proslavili njezinu obljetnicu. Na okupu su se našli predstavnici triju generacija koje su odrasle u toj misiji. Na svečanoj aka-

Okupljeni vjernici za vrijeme zahvalnog misnog slavlja u crkvi sv. Nikole u Opfingenu, koje je predvodio ravnatelj o. Josip Bebić

demiji, na kojoj je bio prisutan i mjesni župnik koji se nije mogao nadiviti mnoštvu djece i mladih, te predstavnici Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Stuttgarta, nastupio je veliki broj djece i mladih koji su predvođeni svojom vjeroučiteljicom Mirtom Mlinarević i svojom učiteljicom iz Hrvatske dopunske škole Marijom Lončar u živopisnim narodnim nošnjama iz svih krajeva Hrvatske i Bosne i Hercegovine, izveli niz pjesama, recitacija i plesova. Kroz program je značaki vodio par Danijela Medić i Mihael Božić.

Pozdravno slovo uputio je vlč. Drljo, a čestitke su izgovorili o. Bebić u ime hrvatskih i bosansko-hercegovačkih biskupa te vice konzulica Ana

Zovkić u ime Generalnog konzulata. Kroz četrdesetogodišnju povijest misije svojim se referatom prošetao Stjepan Herceg, referent iz središnjice Njemačkog Caritasa. Njegovu šetnju kroz povijest misije popratio je Blago Džajkić projekcijom prigodnih fotografija iz svih razdoblja postojanja misije. Narodni guslari Stipe Babić i Jakov Periša mladima su pokazali umijeće govora i pjesme uz gusle, što mnogi nikada nisu vidjeli ni čuli. Stjepan Majdandžić je krasnoslovio svoju pjesmu o misiji i Hrvatima koji su „truhom za kruhom“ otišli iz domovine, a Gisela Hölter, rođena Dubrovčanka, otpjevala je pjesmu „Bože, čuvaj Hrvatsku“. Nakon programa slavlj je nastavljeno uz glazbenu grupu KA Band iz Stuttgarta.

Početak i razvoj pastoralnog i socijalnog rada u Badenu

Pastoralni i socijalni rad u sveučilišnom gradu Freiburgu počinje s fra Danijelom Milasom, svećenikom franjevcem Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja. Njemu je 1966. godine freiburški nadbiskup dr. Hermann Schäufele povjerio brigu za hrvatske vjernike na području od Prorzeima pa sve do Bodenskog jezera. Uz propovijedanje Radosne vijesti i slavljenja sv. misa u mnogim gradovima i mjestima diljem Badena, fra Danijel je bio i prvi socijalni radnik. Porastom broja radnika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine krajem 60-ih i početkom 70-ih tgdina, fra Da-

U bogatom programu sudjelovala su i djeca

ne nije sam mogao vršiti svećeničku i socijalnu službu na tako velikom prostoru i s toliko ljudi. Freiburški nadbiskup je stoga zamolio hrvatske biskupe i provincijale da mu pošalju više svećenika za dušobrižništvo hrvatskih vjernika. Na tu je molbu provincijal franjevac trećoredaca fra Marijan Šegulja najprije poslao svojega mladog svećenika fra Jerka Runju, koji je svoj pastoralni rad u Freiburgu započeo u srpnju 1970. godine. Godine 1971. fra Jerka je naslijedio njegov subrat fra Ivan Badurina, franjevac istog reda i provincije. Kako je tih godina broj Hrvata na tom području i dalje rastao, a fra Ivan nije mogao sve sam pokrivati, zamolio je Nadbiskupiju Freiburg da otvori novu Hrvatsku katoličku misiju za područje Gornje Rajne uz Švi-

carsku granicu, od Basela i Lörracha do Erzingena i Schaffhausena. Nadbiskupija pozitivno rješava zamolbu i 1. prosinca 1972. osniva se nova misija sa sjedištem u Bad Säckingen-u. Uz pastoralni rad, svećenici prema svojim mogućnostima pomažu ljudima u svim socijalnim pitanjima. Ponašanje u većim mjestima Caritas preuzima socijalnu skrb i socijalni rad za strane radnike i njihove obitelji. Socijalne službe se organiziraju prema potrebi i nude savjetovanje na meterinskom jeziku. Do 1971. godine čitavo područje obilazi socijalna djelatnica Marina Pranjko iz Freiburga. Kasnije Caritas namješta socijalne radnike i u Offenburgu, Bad Säckingen-u i u Baden-Badenu. Uz slavljenje sv. misa, dijeljenja sakramenata i vjeronauka, misionari i so-

cijalni djelatnici savjetuju ljude u svim životnim pitanjima i prilikama. Bili su posrednici između radnika i njihovih poduzeća. Pružala se pomoć kod zapošljavanja, a još više kod otkaza kada se trebalo boriti s neodgovornim poslodavcima koji bi ljude otpuštali bez razumijevanja njihove socijalne situacije. Bilo je to vrijeme prve veće ekonomske krize kada su se poduzeća rješavala viška radne snage. Njemačka je u studenom 1973. godine zatvorila svoje granice za novu radnu snagu i dozvolila samo spajanje obitelji.

Razvoj misije u prošlih 40 godina

Na početku svojeg pastoralnog djelovanja misionar je morao naći prikladne prostorije za stan i za okupljanje vjernika. Nije bilo lako kod pronalazjenja istih. Čak i crkve nisu uvijek bile slobodne u ono vrijeme kada bi to hrvatskim vjernicima najbolje odgovaralo. Fra Ivan, koji će u misiji ostati do rujna 1984. godine, dakle punih 13 godina, svojim je radom postavio dobre temelje misije. Na početku je ured imao u Talijanskoj katoličkoj misiji da bi nakon kraćeg vremena dobio „skućeni“ prostor u središtu grada. Taj prostor je bio premalen za toliki broj vjernika, a i mjesto je bilo neprikladno. Isto je bilo i s crkvom. Najprije su se sv. mise slavile u samostanskoj crkvi sestara milosrdnica, zatim kod sv. Josipa, sv. Martina, u crkvi bogoslovnog sjemeništa te konačno u crkvi Srca Isusova u blizini glavnog kolodvora gdje se mise slave do danas. Na molbe fra Ivana, misija 1974. dobiva jednu drvenu „baraku“ na obali potoka Dreisama u samom središtu Freiburga. Ta će baraka dugi niz godina postati središte mnogih događanja. Tek 1986. godine misija dobiva nove prostorije. Godine 1984. fra Ivan preuzima vodstvo misije Offenburg, a u Freiburg dolazi njegov subrat fra Alojzije Duvnjak, koji ostaje sve do 2008. godine, kada se vraća u domovinu, a novim i sadašnjim voditeljem misije postaje dr. vlč. Mato Drljo, svećenik Sarajevske nadbiskupije. Slika ne bi bila potpuna kad ne bi spomenuli i pastoralne djelatnike.

(Nastavak na str. 18)

Nastupila je i misijska dječja folklorna skupina

SLUŽAVKE MALOG ISUSA 50 GODINA U ESSENU

U službi Boga i čovjeka

Ovim svečanim euharistijskim slavljem zahvaljujemo Bogu za 50 godina života i rada naših sestara služavki Maloga Isusa ovdje u Essenu. Prema svjedočanstvima mnogih, nazočnost sestara osjećala se kao blagoslov Božji kako u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) u Essenu, u njemačkom domu za starije i nemoćne osobe, u domaćinstvu Bis-

jedništvu s voditeljem misije vlč. Stjepanom Penićem, njemačkim župnikom župe sv. Tome Morusa u Essenu Hermanom Josefom van Akenom i vlč. Matom Vukojom. Misnom slavlju pribivali su i pomoćni biskup Biskupije Essen Ludger Schepers, prelat Martin Fischer i njemački župnik dr. Jürgen Cleve. Misno slavlje započelo je ophodom tijekom kojega je na početku no-

Biskupije Essen, vođenju domaćinstva u bogosloviji sv. Bonifacija u gradu Bottropu, domaćinstvo u Biskupskom generalnom vikarijatu, domaćinstvo biskupa Huberta Luthea, njezi bolesnika u župama, domu za starije i nemoćne u Lüdenscheidu i domu „Albert-Schmidt-Haus“ u Essenu u kojem djeluju od 1973. do danas. U HKM Essen djeluju od 1960. Danas su u misiji pastoralne suradnice s. Fanita Jukić i s. Alis Lovrić. Vlč. Penić je posebno zahvalio biskupiji Essen i odgovornima u biskupiji na pomoći koju su pružili sestrama, kao i hrvatskoj misiji na tome području.

Sestrinska majčinska prisutnost

Mons. Jezerinac je u nadahnutoj propovijedi kazao kako je teško zamisliti cjelokupni župni rad u toj hrvat-

skoj misiji bez prisutnosti časnih sestara. „Poznato je gdje se nalaze sestre u župi da se osjeća njihova majčinska prisutnost i pomoć poput Blažene Djevice Marije u Kani Galilejskoj. U navještanju Radosne vijesti časne sestre su velika pomoć svećeniku. To se posebno vidi u iseljeništvu, čiji posao, počevši od katehizacije, pomoći u krvi, pjevanju, domaćinstvu, naveliko pomaže u navještanju Evanđelja“, kazao je mons. Jezerinac, koji je zahvalio sestrama i u ime domovinske Crkve.

Na kraju misnog slavlja čestitku je uputio u ime essenskog biskupa mons. dr. Franza-Josefa Overbeck i svoje ime mons. Schepers i zaželio im Božji blagoslov u budućnosti. Prigodnu riječ uputili su i njemački župnici Cleve i Van Acken. Vrhovna glavarica s. Maria-Ana Kustura u toj je prigodi kazala kako ta obljetnica obvezuje zahvaliti Bogu za sve lijepo što su sestre doprinijele u tom gradu, biskupiji i župi, a neke su od njih u vječnoj domovini: s. Valburga, s. Benicija i s. Tomislava, za koje se posebno molilo u misnom

Misno slavlje predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac

kupskog ordinarijata, te brojnim njemačkim obiteljima koje u tom dijelu Essena obilaze sestre pružajući medicinsku pomoć starima i nemoćnima. Osim njihova vjerskog i kulturnog djelovanja u hrvatskoj misiji, vrlo je važan njihov obilazak naših ljudi po bolnicama, domovima za starije i nemoćne, kućama, pa i zatvorima“, kazala je s. Maria-Ana Kustura, vrhovna glavarica Družbe sestara služavki Malog Isusa sa sjedištem u Zagrebu, u nedjelju 7. studenoga na misnom slavlju u crkvi sv. Tome Morusa u Essenu.

Dolazak s. Benicije na poziv vlč. Lodete

Naime, u subotu 6. i nedjelju 7. studenoga proslavljena je pod geslom „Služavke Malog Isusa 50 godina u Essenu - U službi Boga i čovjeka“ u tom njemačkom gradu 50. obljetnica djelovanja sestara, u organizaciji HKM Essen i Zajednice sestara u Essenu. Svečano misno slavlje predvodio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj mons. Juraj Jezerinac u za-

šen križ, potom su išli ministranti, djeca i mladi s upaljenim svjećama, mladi u narodnim nošnjama te predstavnici nekoliko njemačkih katoličkih udruga s barjacima, svećenici i biskup mons. Jezerinac. Uz generalnu glavaricu s. Mariju-Anu Kustura misnom slavlju pribivala je i provincijalka Provincije sv. Josipa sa sjedištem u Splitu s. Sandra Midenjak, kojoj pripadaju sestre u Essenu. Misnom slavlju pribivao je generalni konzul RH iz Düsseldorfa Vjekoslav Križanec, vice konzul Ivan Sablić i konzul Tihomir Kujundžić.

Sve je na početku pozdravio vlč. Penić podsjećajući na 50. obljetnicu djelovanja sestara u Essenu. Sestre su započele svoje djelovanje u Essenu 4. prosinca 1960. Na zamolbu župnika vlč. Franje Lodete tada je pozitivno odgovorila časna majka Maristela Gojić i poslala s. Beniciju Rubić u Essen da bi bila pomoćnica župniku u dušobrižništvu za Hrvate na širem rurskom području. S. Beniciju su slijedile i druge sestre i tako se ta zajednica oformila i rasla preuzimajući i druge dužnosti u različitim ustanovama mjesne Crkve –

Uzvanici i sudionici na završetku duhovno-kulturnog programa u Bottropu

slavlju. „Zahvaljujem svim dobrim ljudima koji su bili od pomoći našim sestrama kroz cijelo to vrijeme, napose za vrijeme Domovinskog rata.“ Misno slavlje uveličao je misiji zbor pod vodstvom s. Fanite Jukić, prijestolnice zajednice sestara u Essenu. Na kraju su sestre pred oltarom otpjevale dvije prigodne skladbe. Potom im je vlč. Penić uručio medalje Zlatne Gospe iz katedrale u Essenu. Misno slavlje završilo je zahvalnom pjesmom „Te Deum“.

Bogati duhovno-kulturni program

Večer prije, u subotu 6. studenoga, priređen je duhovno-kulturni program u dvorani Saalbau u Bottropu. Program je započeo hrvatskom i njemačkom himnom. Potom je pozdravnu riječ uputio vlč. Penić podsjetivši kako družba ima tri provincije: zagrebačku, sarajevski i splitsku, a split-

skoj pripadaju sestre u Essenu. Pozdravio je pristigle sestre koje su djelovale u Essenu, a koje sada žive u svojim samostanima u domovini. To su sestre Anemarie Radan, Beatrix Marić, Damira Granić, Marijeta Tomašević, Krucifixa Ivelić, Nevenka Ivančić, Humilitas Midenjak, Tadeja Marović, Salutarija Đula, Virginija Jurković, Zdenka Tomas, Angnes Gabrić, Dulcelina Pavša i Marinela Delonga. Potom je pozdravio sestre koje sada djeluju u Essenu, a to su sestre Agnes Kešina, Rosemarie Matijašević, Božena Čerlek, Silvana Kavain, Alis Lovrić, Jakobina Čubelić, Salvatora Delaš, Antonija Barišić, Florina Matić, Ravaela Ivanković i prijestolnica zajednice s. Fanita Jukić. Među uzvanicima bio je i njemački župnik Reiner Tolsdorf koji je sa sestrama i misijom posebno povezan od početka Domovinskog rata, kada se zauzeo oko svekolike humanitane pomoći. Okupljeni su mogli u riječi i slici vidjeti „Album“ – presjek

života i rada sestara u Družbi i Essenu, koji je pripremila i tumačila s. Fanita Jukić. Prigodne riječi uputili su mons. Jezerinac, provincijalka s. Sandra Midenjak i generalni konzul Križanec. Provincijalka s. Midenjak je pritom istaknula kako je ljubav prema čovjeku u životu sestara uvijek bila važno poslanje, a to nesebično u raznim situacijama i prigodama svjedoče u Essenu već pedeset godina.

U prigodnom programu nastupio je zbor sestara sastavljen od sestara iz Essena i iz domovine, misijski dječji zbor i misijski odrasli zbor koji su zahvalili uz prigodi dar s. Faniti na njegovu dugodišnjem uspješnom vođenju. Nastupila je i dječja folklorna skupina HKM Essen, folklorna skupina „Adria“ iz HKM Duisburg, folklorna odrasla skupina „Mala kapela“ iz HKM Essen, folklorna skupina iz HKM Wuppertal i folklorna skupina „Aurora“ iz HKM Mülheim/Oberhausen. U zabavnom dijelu nastupio je VIS

„Domino“ iz Nürnberga. Vlč. Penić je na kraju u ime svih posebno zahvalio sestrama, a posebno s. Faniti Jukić koja je bila glavna organizatorica programa. Kroz program su vodili Ana-Marija Barbarić i Hrvoje Peran.

Tekst i snimke:
Adolf Polegubić

Okupljeni za vrijeme misnog slavlja u crkvi sv. Tome Morusa u Essenu

Ante Matic

Božji prst

Dogodilo se to jednom na Božić — počeo je svoje kazivanje profesor Luka djeci u razredu na posljednjem satu prije božićnih blagdana i nastavio — Svi su otišli na polnoćku osim djeda i mene. On je bio star, boležljiv i ispaćen, a ja malen i znatiželjan. Djed je dugo šutio povlačeći dimove iz lule, a ja sam bio žalostan što i mene nisu paveli u crkvu. I dok smo tako sjedili i nasamo svaki sa sobom kraj tople peći, na kojoj se u velikom loncu kuhao kupus i suha bravetina, djed se nenadano trgnuo, tupnuo nogom o pod, a lulom kucnuo o koljeno, i kao da se nakon duga vremena prisjetio nečeg davno zatomljenog u sebi, pa sad nahrupi iz njega.

— Bilo je to davno, na Božić, nekim čudom ostali smo živi — reče on i opet zašuti.

— Tko, dide? — upitao sam spontano i brzo ušutio. Nije trpio da ga se prekida kad govori. Bio je šutljiv.

— Ne uskači u priču — otpuhnu dim, nakašlja se i nastavi gledajući iznad moje glave, dok je vjetar mlatao napuklom granom drveta ispod prozora:

— Kažem ti, sinko, bilo je to davno, kad sam bio mlad, zdrav i pun snage. Nešto mi palo na pamet da ti pripovjedim, a ti ćeš to upamtiti, jel' tako?

— Hoću dide — potvrdio sam spremno.

— Jednoga dana, gazda naredi da oteglimo stari, dotrajali brod u daleku japansku luku, kojoj se više ni ime na ne sjećam. Bilo nas je na brodu dvadeset članova posade na čelu s kapetanom Jurom Bokeljom, pokoj mu duši, umro je minule godine, a bio je dobar čovjek i još bolji kapetan. Volio je svoj posao. Kao da se rodio na brodu. Bio je rodom iz Perasta u hrvatskoj Boki kotorskoj, odakle su bili mnogi poznati kape-tani i pomorci.

Tu je djed malo zastao, opet povukao dim iz lule i nastavio, a ja sam ga slušao gotovo ne trepćući očima.

— Prvih nekoliko dana pratilo nas lijepo vrijeme i mirno more. Imao sam tada dvadeset godina i bi mi to prva plovidba izvan našega mora. Moram ti priznati, sreća moja, da se nisam mogao nagledati ljepote obala nepoznatih zemalja, gradova i sela, otoka pored kojih smo plovili za vedrih dana i noći punog mjeseca. Barba Jeru stalno sam zapitkivao o tim mjestima koja su ostajala iza nas. Nešto tereta smo iskricali u jednoj grčkoj luci i krenuli dalje prema Australiji, gdje smo se trebali osloboditi preostalog tereta i praznim brodom pravac one japanske luke. Ma kako joj se ne mogu sjetiti imena, bonacu joj poljubim! Crveno more, sinko moj, nikada ne miruje, pjeni se i ljuti i kad nema vjetera. Pristali smo čini mi se u nekom mjestu Aden, a nisam siguran. Ostali smo jedan dan i noć, a ne znam zašto smo tu pristali jer ništa nismo istovarili, a niti utovarili. Tu sam prvi puta vidio crnkaste i žučkaste ljude. Jedu uglavnom rižu, to im je umjesto kruha. Tu sam kupio lumbrelu od trstike, opšivenu svilom i nakićenu po rubovima nekim njihovim ukrasima. Bilo je za kupiti svega, najviše svile i kadife, svakojakih drangulija i džidža. Sve je šareno i blještavo. Kupio sam sestri šarenu, a materi crnu svilu.

Onda se djed malo nakašljao, na kratko ušutio i nastavio smirenim, tihim glasom. Uživao sam ga slušati.

— Krenuli smo dalje u svitanje. Već sam se bio svikao na brod i golemu oceansku pučinu, koja je najbližnja brežuljkastoj pustinji. Plovili smo između zelenih, šumovitih otoka i otočića, na kojima su obitavale raznolike šarene ptice. Nalikovale su na bukete šarenog cvijeća u bogatim krošnjama drveća. Neki otoci nisu bili naslanjani ljudima, samo biljna i životinjska oaza. Ljude koje smo tu mogli vidjeti bili su više crni, kao jako preplanuli na suncu, i napola goli. Uglavnom su svi imali više nekakvog nakita nego odjeće na sebi. Bili su neki manje, neki više, išarani i pobojanhi lica.

Žene su nosile samo nekakve suknjice biljne, skroz neobično, a oko glave cvjetne vjenčiće, ispod koji su im duge crne kose pokrivala leđa i ramena. Imale su i velike ogrlice oko vrata. A to njihovo cvijeće čudesnih je boja i mirisa. Ima ga u izobilju i posvuda. Drveće im je raznovrsno, bogato a osobito jedna vrsta ogromnih stabala, koji su viši od jablana i manjih ne-bodera. Takvo drveće ne raste u našim krajevima. Ovi ljudi su veseli, samo nešto plešu i pjevaju, smiju se, veslaju spretno u dugačkim uskim čamcima izdubljenim od tog njihovog gole-

mog drveta. Još smo pristajali u sidnejskoj luci, a onda, konačno do posljednjeg odredišta našeg broda. Noć je bila mirna kad smo isplovili, pa i cijeli sljedeći dan. Bili smo duboko na pučini i brod je plovio dosta brzo, a na brodu je bilo mirno i uobičajeno se obavljalo svoje poslove za što je tko bio zadužen. Bližila se večer. Počeo je neki vjetar! Ništa neobično na pučini, ali ovaj puta se taj vjetar nevjerovatnom brzinom pojačavao. Dizali su se sve veći i veći valovi, a more se pjenilo, udarajući o bokove broda. Počela je padat ledena kiša i prvi većernji mrak. Probijali smo se kroz kišu i velike valove koji su se poigravali

brodom kao praznom lulom. Svako se čvrsto primi za nešto i držao očajnički, da ga ne bi otpuhnuili jaki vjetrovi i odnijelo more. Ništa od mora ne zna biti mirnije, ni silnije i strašnije, na kugli zemaljskoj. Kapetan nas je bodrio. Govorio je da se samo čvrsto držimo i izdržimo, a pomoću Božjom i svetog Nike, mi ćemo se izvući sretno. Svatko je molio svoju molitvu i spominjao se svojeg zaštitnika, najvećma Gospe i svetoga Nike. Kad je počelo nešto škripati i pucati kao da se brod raspada, kapetan zavapi iz svega glasa Bogu i obeća da će svetom Nike podići kapelicu ako se živi izvučemo iz te strašne oluje. Noć se preplovlila kad se oluja polako počela stišavati. I sve se kao malo činilo izgladnijim da ćemo se izvući. Nisi znao što je gore i pogibeljnije, more pod nama ili nebo nad nama. Noć i gusti mrak, nepregledno, zastrašujuće more, bijesna oluja i vjetar što su lomili sve pred sobom. Pravo je čudo kako je naš brod odolijevao, onako prazan i lagan naginjao se čas na jednu čas na drugu stranu noseći nas i dajući nam posljednju zaštitu i sigurnost. Brod je k'o i čovjek, brod ima dušu. A onda u svanuće, more se posve smirilo i nama je laknulo. Kako i ne bi kad je svaki od nas gledao smrti u oči. Cijeli dan smo plovili bez uobičajenih čakula. Samo što je trebalo zbog samog posla. Svatko je šutio uvučen u sebe i nitko nije imao potrebu za razgovorom. U sumrak smo stigli sretno na odredište. Kad sam sišao s broda i stupio nogom na zemlju, kao da sam se ponovo rodio. Ta golema luka bila je veliko groblje starih brodova svih vrsta, boja i veličina. Smjestili smo se u jedan hotelčić. Tri dana i tri noći, čekali smo da kapetan Bokeljo obavri primopredaju broda, pa da se vratimo svojim kućama. Dok je on obavljao te poslove, mi smo sret-

ni što smo živi, ludovali po kavana-ma, recimo tako na priliku, konobama. Posluživale su nas sitne i drage cure, uvijek nasmijane. Kad smo čuli da se kući vraćamo avionom, svi smo se iznapijali, a ja ponajviše. Na Badnju večer kapetan nas skupio i rekao:

— Momci, noćas se spremite. Sutra letimo doma.

Nostramo Jere mi predloži da se pošteno napijem, pa ću se tako osloboditi straha od letenja, što je i on učinio kad je prvi put letio aroplanom, kako ga je on zvao. Naravno, poslušao sam ga bez puno nagovaranja. Svu noć sam proveo u birtiji i opijao se. Ujutro sam se klatio i spoticao idući do aeroplana. Svi su već prošli kontrolu kad sam ja došao. Na ulazu, ne daju meni unutra. Uzalud je kapetan pregovarao i nagovarao Japance da me puste i da će sve drugo biti njegova briga. Govorio im je da sam to učinio isključivo radi straha, i da je to prvi moj let te da mi kao mladoj osobi progledaju kroz prste. Nikomu nije padalo na pamet da bi Japanci mogli do kraja ustrajati u pravilima i da bi mogao biti razlogom da se cijela posada broda vrati nazad i čeka sljedeći let. Kapetan je to shvaćao i kao svoj osobni neuspjeh i do zadnje minute se silno trudio na sve mile načine u pregovorima i obećanjima. Ja sam čekao na krajnji ishod i pravo da kažem nisam znao u čemu je problem i što zapravo Japanci imaju s tim, što sam pijan od noćas, a meni bi to pomoglo da zaspećem najdubljim snom, čim se svalim na sidalo avijuna. Time bih se oslobodio straha, koji me izludio; i komu je to uopće i zašto smetalo. Nije bilo druge, morali smo nazad u hotel. Svi su bili bijesni na mene. Odsuljao sam se u svoj krevet i zaspao kao beba. Nitko nije želio sa mnom u sobu. Svi su s razlogom iskaljivali svoj bijes na mene, živcirali se i psovali, kako im je jedan balavac pokvario Božićne blagdane. Ne znam koliko sam spavao. Mogao sam još jako dugo spavati. Čuo sam glasno dozivanje mojeg imena, a onda me netko počeo drmusati, pa onda podizati glavu od jastuka i kao da me netko grlio. Ništa nisam shvaćao kad sam otvorio oči. Jere me zgrabi u zagrljaj, pa me poljubi u čelo, nešto mi je govorio isprekidano i glasno, pa se smijao kao da je, ne daj Bože, skrenuo. Posve sam bio izgubljen i nisam znao jesam li to sad u još većoj nemilosti od svojih kolega, i što me sad čeka. Zaš-

to su se sad naknadno odlučili da me izravno uznemiravaju? Znao sam da sam pogriješio i da se tu više ništa nije dalo popraviti. Pa i oni su znali sve to i zar se već nisu malo smirili i odljutili u međuvremenu. Ozbiljno sam se pobojao za sebe kada su i ostali nahrupili u moju sobu i to me razbudi do kraja. Skočio sam i sjeo na rub kreveta i spazih zapravo da oni mene gledaju ozarenih lica s odobravanjem i nekim čestitanjem. Jere počeo prvi: Lipi moj čovik, ti si spasilac i svi ti dugujemo za ovo što smo živi!

Istrgnuo sam se iz njihovih ruku i zagrljaja i dohvatio bocu, jer su mi usta bila suha i gorka, ali mi je netko uze i bez spočitavanja i ljutnje nešto počeo obećavati da ćemo piti i ludo-vati doma, kod kuće, u Dubrovniku i Splitu, a sada me nekako lijepo moljahu da se probam svakako suzdržati od pića, e kako bi mogli bez problema prvim avionom svi poći put Hrvatske.

— Pa dobro što je ovo ljudi, jeste li vi poblesavili!? Pa ja sam se napija i napravija budalo od sebe, i sve vas zari-ba i ostavlja u ovoj tujoj zemlji i stidim se radi toga. Što sada! Zar se niste dovoljno jidili na mene?

Kad oni počeo otimati tko će prije reći:

— Nemaš se ti što nama ispričavati, mi smo tebi zahvalni što si se napio i što te nisu pustili u avion, koji se srušio i nitko od putnika nije preživio.

— Što, didel!? — poskočio sam sa stolice, a djed kucnu lulom o koljeno i završi slavodobitno:

— Čudiš se, sinko, čudiš, znam! Bog-me čudim se i ja evo, sve ove godine, od onog Božića od ovoga, i čudit ću se dok sam živ tom Božijem čudu. Kad god se toga sjetim, ne mogu se načuditi. Već minu više od pedeset godina kako se čudim onomu dalekom danu i noći kad smo čudom Božjim ostali svi živi i zdravi. Kad sve sagledam, čini mi se da je čitav moj život bio čudo Božije! Uvijek sam se pitao je li to sudbina ili prst Božiji?

— Prst Božji, dide — kliknuo sam veselo.

— Tako je sinko. Tako sam rekao i kapetanu, kad smo dotakli naše hrvatsko tlo. Veselju nije bilo kraja. A već su nas bili oplakali, nakon nemile vijesti o aeroplanu koji se srušio i kojim smo i mi trebali stići kući. Svi smo zahvaljivali Bogu i vjerovali, kako nije u pitanju bio moj strah od letenja i pijanstvo, već Božiji prst. ■

Piše:
s. Nela
Gašpar

Tajna Božića

Krist je na sebe uzeo ljudsku narav te se tako povezao s nama ljudima i na temelju te prihvaćene naravi povezao sve nas međusobno.

U tjelovljenje Sina Božjega u Isusu iz Nazareta, njegovo rođenje i cijeli tijek njegova života s ljudima, uključujući muku i smrt na križu kao vrhunac tog života, nisu ništa drugo doli „cijena ljubavi“ u uvjetima ljudske povijesti. Tu cijenu ljubavi u božićnom otajstvu ne bi smjeli zasjeniti nježni deminutivi naših božićnih pjesama i običaja koji špilju ili staju pretvaraju u štalicu, bodljivu slamu u slamicu, a vola i magarca u voleka i osleka... Betlehemska staja jest najvjernija slika ljudskog svijeta i povijesti kao i naše sadašnjosti a možda i ljudskog srca. I upravo ovdje dolazi Bog da bi bio „S nama Bog (Emanuel)“, te da bi se iskazao kao Spasitelj (Isus). S druge pak strane pastiri, te rubne egzistencije tadašnjeg društva, paradoksnu pokazuju kako ništa, pa ni njihova oporost i urođeno nepovjerenje prema drugima, ne predstavlja granicu za Božji pojavak u ljudskom liku u negostoljubivim uvjetima ljudskoga svijeta. Bog je, naime, dovoljno velik da ne samo bude s najmanjima (siromasima), nego i da bude najmanji među najmanjima, a da pritom ništa ne gubi već naprotiv dobiva, tj. spašava otpisane, pa čak i one koji su te iste otpisane već prije otpisali.

U uvjetima ljudske povijesti i sadašnjosti to ne ide bez trpljenja. Kroz njega se ljubav potvrđuje kao ljubav te kuca na svako ljudsko srce da bi bila slobodno prihvaćena i u njemu udomljena. Rizik odbijanja, pa stoga i trpljenje, tu je unaprijed uključen. To se ne da dokazati, nego se može samo pokazati u raznim međuljudskim odnosima u braku, obitelji, među braćom i sestrama, prijateljima i suradnicima, itd. To nam pokazuju i likovi svetaca i mučenika koji u kalendaru slijede odmah po Božiću (Stjepan mučenik, Nevina dječica...). Taj opis stvarnog stanja nema nakanu umanjiti ljepotu božićnih pjesama i obiteljske topline koju čovjek snažno doživljava upravo u vezi sa svetkovinom Božića, kao što uostalom ni božićne pjesme ne idu za tim da nameću iluziju o lijepom životu kojemu ništa ne nedo-

staje. Treba ih razumjeti kao slike ljudskog nadanja koje se ne da konstruirati i proizvesti našom domišljatošću, te političkim i inim naporima, nego koji nam se daje i koji nam kao Božji dar dolazi ususret. To je Božje došašće čovjeku. A obdaren čovjek dariva ono što je primio i tako nastaje „nova nebo i nova zemlja“.

Božji „silazak“ i čovjekov „uzlazak“

Kakve god bile povijesne okolnosti u kojima smo se našli, čovjekov je život kao hodočasnička egzistencija, hod Bogu ususret. Snaga za taj život i s njim usklađeno djelovanje čovjeku pritiče od Boga koji mu dolazi ususret. Došašće i otajstvo Božića upravo nam to poručuju. „Ljubljani, sad smo djeca Božja i još se ne očitova što ćemo biti. Znamo: kad se očituje, bit će-

Mi ljudi možemo međusobno postati jedno samo, ako se nademo u višem jedinstvu, u jedinstvu s Bogom.

mo njemu slični jer vidjet ćemo ga kao što jest“ (1 Iv 3,2). Vidjeti, sebe, druge ljude i čitav svijet „u Bogu“ – to je kršćanski pogled koji se „hrani“ na Božjoj ljubavi prema svim stvorenjima. Čudesna razmjena i jedinstvo božanskog i ljudskog u Isusu Kristu proteže se na nas i vrijedi za naš odnos s Bogom, štovise u toj razmjeni jest spasenje.

Isusu Krist daje u sebi sav prostor Bogu, Ocu ali i sav prostor ljudima. U Isusu Kristu sama Božja bit pokazuje nam se kao sebedarje bezuvjetne ljubavi. Srce našeg kršćanskog razumijevanja odnosa Boga i čovjeka jest upravo u ovom povijesno-spasenjskom iskustvu Božjeg sebedarja. U njemu čovjek postaje sin/kći u Sinu. Naš je položaj pred Bogom i u svijetu promijenjen. Darovano nam je posinstvo – novi život u slobodi djece Božje. Taj život odvija se u snazi Duha Kristova. Duh Kristov izgoni strah i odjelotvoruje našu ljubav u svi-

jetu. „Budući da je Bog meni oprostio kad još bijah njegov neprijatelj, dakle unaprijed, moram i ja oprostiti čovjeku kraj mene dok mi je on još neprijatelj. Budući da me Bog nadario, a da nije računao, moram i ja ostaviti po strani svaku računicu između milodara i opipljive nagrade. Mjera dakle koju Bog primjenjuje postaje mjerom koju i ja trebam primjenjivati i kojom ću i ja u skladu s time biti mjeran“ (H. U. Von Balthasar). Na taj način Božje sebedarje u Isusu Kristu stvara za čovjeka ono „božansko ozračje“ u kojem čovjek može uistinu živjeti punim životom. Isusov život nam otvara nove oblike međusobnih odnosa, ali to je moguće samo onda ako naš život bude prožet stvarnošću njegova dara („vi ste moji prijatelji“).

Mi ljudi možemo međusobno postati jedno samo, ako se nademo u višem jedinstvu, u jedinstvu s Bogom. Kako moći doći jedni do drugih? Kako ja mogu ostati ja, poštivati različitost drugoga, a ipak moći izaći iz rešetaka samoće i susresti drugoga u njegovoj nutрини. A ja i ti ne daju se pomiriti, ako čovjek ostaje nepomiren sa svojim vlastitim ja. A kako će on prihvatiti taj ja, vječno žedan i strastven, koji vapije za ljubavlju i za ti, a ipak se u isti tren osjeća od ovog ti povrijeđen, ugrožen i stiješnjen? Postati kršćanin znači postati ujedinjen. Isus u svojoj oproštajnoj molitvi moli za to jedinstvo: „da svi budu jedno kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi“ (Iv 17,21). Krist je na sebe uzeo ljudsku narav te se tako povezao s nama ljudima i na temelju te prihvaćene naravi povezao sve nas međusobno. No, Duh Sveti dan je svakomu kao osobi. Po njemu Krist postaje svakomu od nas osobni odgovor. Ujedinjenje ljudi kako ga Crkva treba ostvariti ne poništava osobu, nego je ostvaruje, dovodi je do punine, što znači njezinu neizmjernu otvorenost. „A čovjekova veličina ovisi o mjeri njegove sposobnosti dioništva i samo tako što zna postati malen, što zna postati dionikom u cjelini, čovjek biva velik“ (Papa Benedikt XVI.). No, taj put ima svoju cijenu, ali ona ima smisao. ■

Hvala – Danke!

Wenn ich dem und jenem in meinem Leben ein ganz klein wenig helfen konnte, den Mut zu fassen, mit Gott zu reden, an ihn zu denken, an ihn zu glauben, zu hoffen und zu lieben, dann – meine ich – ist das Leben der Mühe wert gewesen. Karl Rahner

Verehrte Leserinnen und Leser!

Mit dieser Weihnachtsbotschaft geht für mich persönlich eine wichtige Lebensära zu Ende. 33 Jahre habe ich hier in deutschen und kroatischen Gemeinden als Priester gearbeitet. Viele Erinnerungen,

Für mich auch ein Zeichen, daß ich angenommen und willkommen war. Danach habe ich in den verschiedensten deutschen Landschaften und Städten als Priester gewirkt und dabei die Vielfalt des deutschen Wesens und der Kultur kennengelernt.

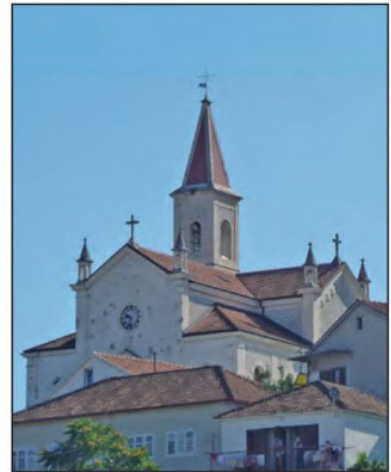
Sielberhochzeit von Harald Niebler, 9. Mai 2009, Erbach. P. Josip inmitten der Gäste und Eltern des Jubelpaares nach der Hl. Messe vor der St. Markus Kirche.

viele Begegnungen, viele Erlebnisse haben mich in dieser Zeit stark geprägt.

Am 3. August 1977 kam ich als junger Priester nach Deutschland und 1978 in den schönen Rheingau, nach Eltville. Gesendet von meinem Provinzial zu meiner eigenen Überraschung und ziemlich unvorbereitet. Mühsam mußte ich die deutsche Sprache lernen. Während dieser Anfangszeit fehlten mir in den Predigten manchmal die richtigen deutschen Worte und dann kam mir die ganze Gemeinde zu Hilfe und rief mir laut die gesuchten Begriffe zu.

Giessen – Köln, München, Mainz und zuletzt Frankfurt waren die Stationen in denen ich die Frohe Botschaft verkündet habe. Überall fand ich freundliche und offene Aufnahme und habe hier viele Freundschaften aufgebaut. Ich bin Gott dankbar für diese Zeit! Dank auch den Bischöfen und deutschen Gemeinden für die großzügige Aufnahme und Unterstützung meiner kroatischen Landsleute.

Ich kann, glaube ich, sagen, daß es ein gegenseitiges Geben und Nehmen war. Kirche und Glaube haben für die Schaffung einer gelungenen Integration zusammen gewirkt.

Die Kirche „sv. Ilija“ in Metković, Tauf- und Geburtsort von P. Josip Bebić

Die meisten kroatischen Immigranten haben in Deutschland eine zweite Heimat gefunden. Dafür gibt es ein kleines aber bedeutungsvolles Wort HVALA-DANKE.

Diese Jahre in Deutschland gehen zu Ende – so wie ich damals als junger Priester aus Kroatien hierher geschickt wurde – so gehorche ich jetzt dem Ruf zurück zu kehren. Neue Aufgaben, neue Wege warten auf mich, als Nationaldirektor für die kroatischen katholischen Gemeinden in der ganzen Welt.

Nach dem Motto „Stillstand bedeutet Rückschritt“ freue ich mich auf diese neue Aufgabe. Ich nehme Abschied von allen die mich bisher begleitet haben und rufe Gottes Segen auf Sie und dieses Land herab. Diese Zeit und die Menschen bleiben kostbare Erinnerungen für mich.

Ein frohes und friedvolles Weihnachtsfest und ein glückliches und gesegnetes Neues Jahr 2011!

Ihr
P. Josip Bebić, Delegat

Das Licht der Herrlichkeit scheint mitten in der Nacht. Wer kann es sehn? Ein Herz, das Augen hat und wacht.

Angelus Silesius (1624-1677)

VATIKAN

Kardinalsernennung von Erzbischof Reinhard Marx

Papst Benedikt XVI. hat am Samstag, 20. November, den Erzbischof von München und Freising, Reinhard Marx, und 23 weitere Geistliche in den Kardinalsrang erhoben. Im Rahmen eines Wortgottesdienstes im Petersdom in Rom überreichte der Heilige Vater den neuen Kardinälen die roten Kardinals birette sowie die Ernennungsdekrete und benannte die jeweiligen Titulkirchen.

Text und Bild: www.erzbistum-muenchen.de

TRIER

Jahreskonferenz der muttersprachlichen Gemeinden

Die Jahreskonferenz mit Vertretern der muttersprachlichen Gemeinden im Bistum Trier fand am Mittwoch, dem 3. November in den Räumlichkeiten der Familienbildungsstätte in Trier statt. Zu Beginn begrüßte alle Anwesenden der neu gewählte Referent für die Seelsorge dieser Gemeinden im Bistum Trier, Herr Francesco Caglioti. An-

schließend sprach Msgr. Dr. Michael Kneib über die gegenwärtige Situation, die bevorstehenden Entwicklungen im Bistum Trier und über die Herausforderungen für die Missionen und Gemeinden anderer Muttersprache. Die Kostbarkeiten der Gemeinden anderer Muttersprachen wurden ebenfalls hervorgehoben. Im Diskussionsteil am Nachmittag wurde über die Vorbereitung auf die Heilig-Rock-Wallfahrt 2012 in den Trier Dom gesprochen. An dieser Wallfahrt werden die Gemeinden anderer Muttersprachen ebenfalls teilnehmen. Ein weiteres Thema war der bevorstehende Weltjug-

gendtag 2011 in Madrid. Anlässlich dieser Jahreskonferenz verabschiedete sich Msgr. Dr. Martin Lörsch, der bislang für die Pastoral der Gemeinden anderer Muttersprachen zuständig war. Die Teilnehmer würdigten seine langjährige pastorale Tätigkeit und überreichten ihm als Zeichen der Anerkennung und Dankbarkeit ein Geschenk. **A.P.**

FREIBURG

Jahrestagung der Verantwortlichen für die Missionen

Die Jahrestagung der Leiter, Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter im Pastoralen Dienst der Missionen anderer Muttersprache in der Erzdiözese Freiburg fand statt am Mittwoch, dem 10. November im Collegium Borromäum in Freiburg unter der Leitung des Weihbischofs, Msgr. Rainer Klug, der gleichzeitig Leiter des Referats Ausländerseelsorge in der Erzdiözese Freiburg ist.

Anlässlich der Jahrestagung wurde u.a. über die Weiterentwicklung in der Erzdiözese gesprochen. Ein weiteres Thema war die Seelsorge für ausländische Studenten an den Universitäten, über das der Hochschulpfarrer aus Karlsruhe, Herr Hans-Jörg Krieg, berichtete.

Über das freiwillige soziale Jahr als Chance für Jugendliche sprach Frau Manuela Lampert, Leiterin der Fachstelle Freiwilligendienste beim Seelsorgeamt. Anschließend wurde über weitere aktuelle Themen der Erzdiözese gesprochen. Den Teil-

nehmern wurde eine Neuauflage der Broschüre „Chancen durch Integration – Ratgeber für Familien“ mit umfassenden Informationen für Zuwanderinnen und Zuwanderer ausgehändigt. Herausgeber dieser Broschüre ist das Presse- und Informationsamt der Bundesregierung. **A.P.**

BERLIN

Četrdeseta obljetnica misije

U povodu proslave četrdesete obljetnice Hrvatske katoličke misije u Berlinu, u glavnom gradu Njemačke, boravio je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. Kardinal Puljić se tom prigodom u nedjelju 21. studenoga susreo s hrvatskim vjernicima u crkvi sv. Sebastiana. Tijekom mise kardinal se osvrnuo i na položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini te ponovio u više navrata. „Pitaju neki, pa ima li života u toj Bosni i Hercegovini, a ja odgovaram: Ima, ima života u Bosni i Hercegovini! Nemojte se stidjeti zavičaja i države iz koje dolazite. Svoje treba voljeti, a tuđe poštovati. Zadržite imovinu koju imate, sutra može vaše dijete ili unuča željeti posjetiti, vidjeti zemlju iz koje jesmo“, rekao je kardinal Puljić, ustvrdivši: „Mi smo jedan narod koji živi u dvije države. Napose se ovdje obraćam Hrvatima iz Bosne i Hercegovine. Ne zaboravite svoje stare koji su ostali negdje u rodnom kraju. Često ih vidam i znam kako im

Misno slavlje predvodio je i propovijedao kardinal Vinko Puljić

Sinju fra Josip Grbavac, dramski umjetnik iz Zagreba Tomislav Martić i Miho Marić. Nakon recitala kardinal Puljić je u crkvi sv. Sebastiana blagoslovio sliku bl. Alojzija Stepinca.

čku himnu. Kroz program večeri vodila je Anita Liović. Pozornicom su potom odzvanjali zvuci iz Verdijeve opere „Nabucco“, melodije dalmatinskog kraja i misijska himna u izvedbi mješovitog crkvenog zbora, a pod ravnanjem Matije Čosić. Potom su nastupali folklorasi: mlađi i stariji koje su do sada dugi niz godina pripremala Mirjana Begić i Neda Grubišić. Zastirao je i Mario Raić, student gitare. Zapjevala je prelijepim glasom operna pjevačica Tanja Šimić. Sve je iznenadio predivan duet Evelin Novak i Ante Bagarića. Klapa „Berlin“, predvođena Marinom Tadinom, pokazala je kako zvuče duhovne i druge skladbe izvedene u višeglasju skladnih muških glasova.

Potom su kroz svoju prošlost i povjest misije, pod ravnanjem Suzane Smolković i uz pratnju tamburaša, pozele članice zbora „Ivan Lukačić“. Djelovale su i pjevale zajedno osamdesetih godina, u vrijeme kad su bile djeca, tada pod ravnanjem fra Stipice Grgata. Proslava misijske obljetnice ponovo ih je okupila. U njihovim redovima na pozornicu su izašle i nekadašnje članice tog zbora pristigle i iz drugih mjesta Njemačke kao i iz domovine. Završnu scenu te večeri uokvirili su folklorasi izvedbom plesa na glazbu iz opere Jakova Gotovca „Ero s onoga svijeta“. Fra Petar Čirko zahvalio je na kraju svim sudionicima. Predsjednica misijskog vijeća Marija Kolak i članovi Marija Budimir te Ivan Sučić su iza pozornice ravnali tim zahtjevnim događajem.

Tekst i snimke: Sonja Breljak

Završnu scenu uveličali su folklorasi izvedbom „Ere s onoga svijeta“

je teško bez djece. Ne zaboravite ni grobove predaka. Biti ponajprije čovjek pa zatim Hrvat i katolik, to je vaš identitet. Njeguje zajedništvo, posebno ono u obitelji.“ Kardinala Puljića su u Berlinu pozdravili viditelj misije fra Petar Čirko i dušobrižnici fra Stipe Čirko i fra Radoslav Tolić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić, dominikanac o. Frano Prcela, veleposlanik RH u Njemačkoj dr. Miro Kovač, predsjednik pastoralnog vijeća njemačke katoličke zajednice sv. Sebastijana Ronald Franzke i brojni vjernici. Nakon misnog slavlja uslijedio je i recital koji su izveli gosti iz domovine: ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u

U subotu 20. studenoga u „ATZE“ teatru u Berlinu oragnizirana je duhovno-kulturna večer u povodu proslave obljetnice misije. Oko 500 posjetitelja uživali su u programu kakvog nisu dugo vidjeli. Večeri je nazočio i veleposlanik RH dr. Miro Kovač u društvu supruge. A događaj nije propustio niti Horst Budde, voditelj Wellebita, njemačkog tamburaškog orkestra koji od 1902. godine u svojem repertoaru njeguje i hrvatsku glazbenu baštinu. Sve je u toj večeri započelo uvodnom riječi voditelja misije fra Petra Čirka, koji je ukratko, kronološki podsjetio na protekla četiri desetljeća, na početke koji sežu u 1969. godinu. Zborovi uz pratnju tamburaša izveli su hrvatsku i njema-

HAMBURG

Dani hrvatske misije

Mons. Jaschke blagoslovio je sliku bl. Augustina Kažotića, rad akademskoga slikara Vladimira Meglića

U povodu proslave prve obljetnice proglašenja bl. Augustina Kažotića zaštitnikom Hrvatske katoličke misije (HKM) u Hamburgu održani su od 25. do 28. studenoga Dani misije. HKM u Hamburgu proslavila je prošle godine 40 godina pastoralnoga djelovanja na području sjeverne Njemačke i tada je stavljena pod zaštitu prvog blaženika Crkve u Hrvata. Glavno slavlje na dan misije 28. studenog, kojemu je prisustvovalo više od šeststo Hrvata katolika, organiziranao je u katedrali sv. Marije u Hamburgu. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je hamburški pomoćni biskup dr. Hans-Jochen Jaschke u zajedništvu s provincijalom Hrvatske dominikanske provincije Navještenja Bl. Djevice Marije dr. o. Antom Gavrićem, poznatim pučkim misionarom o. Dragom Kolimbatovićem, župnikom o. Mirkom Jagnjićem i kapelanom Markom Bijelićem.

Na početku svečanoga misnoga slavlja u ime župnoga pastoralnog vijeća i vjernika Miljenko Ružić pozdravio je mons. Jaschkea, provincijala o. Gavrića, o. Kolimbatovića, generalnog konzula R. Hrvatske u Hamburgu Žarka Plevnika sa suprugom Katarinom i suradnicima kao i sve vjernike, među kojima je nekolicina prisustvovala slavlju odjevena u narodne nošnje.

Tijekom svečanoga euharistijskog slavlja mons. Jaschke blagoslovio je sliku bl. Augustina Kažotića, koja je rad akademskoga slikara Vladimira Meglića i zastavu s likom blaženika zaštitnika HKM. Biskup se u svome obraćanju vjernicima osvrnuo na simbo-

liku slike i pri tome istaknuo da nas slika i zastava trebaju podsjetiti na to da pred sobom imamo velike uzore. Također je govorio o ulozi hrvatske zajednice. „Ovdje imamo Katoličku Crkvu sazdanu od naroda i nacija iz cijeloga svijeta, a Hrvati u Hamburgu tvore jednu snažnu zajednicu. Krist nas sve zove u Crkvu. Svatko treba znati da je u Crkvi kod kuće, da je ona za njega domovina i zato sam jako sretan da Hrvati u Hamburgu tvore jednu vlastitu zajednicu sa svojim jezikom, pjesmama, kulturom. Lijepo je da Crkva ima mnoga lica i vi ste jedno lice Crkve, Hrvati, svaki od vas sa svojim životom. U Crkvi smo svi zajedno okupljeni u zajedništvu“, rekao je mons. Jaschke.

Pučki misionar o. Kolimbatović u nadahnutoj propovijedi dao je iscrpan prikaz života i rada bl. Augustina Kažotića. „Ono što su bili bl. Alojzije Stepinac, zagrebački nadbiskup i kardinal te kardinal Franjo Kuharić za naše vrijeme, to je bio bl. Augustin

Kažotić za ono vrijeme“, kazao je govoreći o hrvatskim velikanima. U homiliji je istaknuo i značenje adventa i kršćanske vrijednosti.

Pri kraju svečanoga misnoga slavlja Miljenko Ružić uručio je u ime misije biskupu dr. Hans-Jochanu Jaschkeu prigodan dar, manju sliku s likom bl. Augustina Kažotića, a župnik o. Mirko Jagnjić zahvalio je svima koji su prisustvovali slavlju kao i crkvenom zboru „Ave Maria“ pod vodstvom s. Jasne Matić, koji je uvećao proslavu, te župnom pastoralnom vijeću, organizatorima proslave i pozvao sve na zajedničko druženje. Mnoštvo vjernika uputilo se u prostorije hamburške nadbiskupije gdje su proveli, uz domaće kolače, pite, kavu i hrvatska pića, još nekoliko sati u duhu zajedništva.

Središnjoj proslavi predhodila je trodnevna duhovna priprava. Kroz ta tri dana svete mise u crkvi sv. Olafa predvodili su i propovijedali provincijal o. Gavrić i o. Kolimbatović. U sklopu Dana misije predstavljene su i knjiga o. Drage Kolimbatovića „Na putovima pučkoga misionara“ u nakladi Dominikanske naklade „Istina“ te knjiga „Što može majčina ljubav“, koju je u istoimenoj nakladi priredio o. Kolimbatović.

Bl. Augustin Kažotić (Trogir, 1260. – Lucera, Italija, 1323.) kao svećenik dominikanac bio je gorljiv propovjednik. Zagrebačkim biskupom imenovan je 1303. godine. Utemeljitelj je katedralne škole u kojoj bogati i siromašni imaju jednaka prava. Papa Ivan XXII. imenovao ga je biskupom Lucere 1322. godine. Zbog njegove svetosti i čestitosti života papa Klement XI. proglasio ga je 4.IV.1702. godine blaženim. Posebno se brinuo za siromašne.

Tekst i snimka: Tamara Hrvat Jasić

NIZOZEMSKA/ROTTERDAM

Duhovna obnova i proslava blagdana sv. Nikole Tavelića

Hrvatska katolička župa sv. Nikole Tavelića u Nizozemskoj, sa sjedištem u Rotterdamu i ove godine je svečano proslavila blagdan svog nebeskog zaštitnika. U okviru proslave održana je duhovna obnova koju je s temom „Da vaša radost bude potpuna“ od 12. do 14. studenoga u roterdamskoj katedrali sv. Lovre i sv. Elizabete vodio fra Zvezdan Linić. Duhovnoj obnovi nazočilo je više stotina hrvatskih vjernika od kojih su mnogi pristigli iz različitih dijelova Nizozemske.

IKA

WIESBADEN

Proslavljena sv. Cecilija

Na prvu nedjelju došašća 28. studenoga u crkvi sv. Kilijana u Wiesbadenu mješoviti zbor Hrvatske katoličke misije Wiesbaden „Ivo Peran“ proslavio je blagdan sv. Cecilije, zaštitnice pjevača crkvene glazbe. Za vrijeme euharistijskog slavlja zborom je ravnala s. Auksilija Milić, a na orguljama je pratio prof. Rajko Radišić. Na kraju mise voditelj misije dr. fra Ante Bilokapić zahvalio je crkvenom zboru za skladno pjevanje, kao i za sveukupni doprinos misijskim slavljinama. Nakon misnog slavlja u misijskom centru priređen je ručak za sve članove zbora. Slavlju je nazočio i maestro Ivan Žan, koji je ujedno tom prilikom predstavio svoj novi CD „Da mi ovog mora nima“.

s. A.

Okupljeni pjevači za slavlja u misijskom centru

HAGEN

Slavlje sakramenta potvrde

Uhrvatskoj katoličkoj misiji Hagenu bilo je u nedjelju 21. studenoga svečano kada je četrnaestero mladih (devet mladića i pet djevojaka) primilo sakrament sv. potvrde. Slavlje se odvijalo pod geslom „Isus – most do neba“, a sakrament je podijelio pomoćni paderbonski biskup mons. Matthias König. Krizmanici su se za taj svečani trenutak pripremali duže vremena. Također su

pripremili prigodne recitale te su lijepim riječima pozdravili biskupa Königa. Na početku misnog slavlja voditelj misije vlč. Stipan Vrdoljak pozdravio je krizmanike, njihove kumove, roditelje te mnogobrojnu rodbinu od kojih je nemali broj stigao iz domovine. U punoj crkvi sv. Michaela u Hagenu vlč. Stipan je posebno pozdravio mons. Königa koji je u svojoj propovijedi istaknuo važnost gradnje

mostova te se dotakao i hrvatske povijesti sve do kralja Tomislava. Biskup se prisjetio svoga putovanja po Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te zastavljanja u Tomislavgradu. Istaknuo je da je vidio i osjetio da je kralj Tomislav još uvijek prisutan u tome gradu te je istaknuo da je upravo on sagradio jedan važan most između jednog naroda i jedne vjere koju Hrvati vjerno štiju i čvrsto drže sve do

današnjeg dana, što svjedoči i prepuna crkva hrvatskih vjernika u Hagenu. Biskup je u nadahnutoj propovijedi istaknuo kako su hrvatski iseljenici u Njemačkoj također izgradili jedan most integracije u ovo društvo, kojemu također pokazuju primjerima kako se treba štovati Boga. Vlč. Vrdoljak je na kraju svečanosti zahvalio biskupu te čestitao krizmanicima.

Tekst i snimka:
Zvonko Bosnić

Okupljeni vjernici u Hagenu za vrijeme misnog slavlja

BERLIN

Trideseta obljetnica HKD „V. F. Mažuranić“

U dvorani Hrvatske katoličke misije u Berlinu svečano je u subotu 27. studenoga proslavljena trideseta obljetnica osnivanja i djelovanja Hrvatskog kulturnog društva „V. F. Mažuranić“. Kroz svečanost je vodio predsjednik „Mažuranića“ Stjepan Lozančić. Pozdravne riječi i čestitke slavljeniku uputio je ovom prigodom najprije župnik fra Petar Čirko, podsjećajući kako je „Mažuranić“ dijete misije, osnovano, poniklo i sve godine djelovanja ostalo uz i pri misiju. Fra Petar je pročitao svoju pjesmu u prozi posvećenu domovini, koja je našla mjesto u prigodnoj knjižici, tiskanoj u povodu obljetnice rada „Mažuranića“. Govorio je i veleposlanik R. Hrvatske u Berlinu dr. Miro Kovač čestitajući najprije svima koji, nakon posla, svoje slobodno vrijeme ulažu u rad društva. „Valja vrednovati njihov rad izvan radnog vremena“, rekao je dr. Kovač istaknuvši kako se, kroz osnivanje i djelovanje društava, vidi kakva je, kroz povijest, bila uloga Hrvatske katoličke misije.

Dr. Kovač je istaknuo i važnost hrvatskih udruga koje doprinose jačanju hrvatske slike u ugleda u Njemačkoj.

U povodu proslave značajne obljetnice „Mažuraniću“ su u goste stigle i neke, od prije, poznate osobe. Primjerice Ivek Milčec, nekadašnji predsjednik „Mažuranića“, a danas povratnik u Zagreb, te Zdenka Weber, nekada članica uprave kluba, a danas uposlenica Ministarstva vanjskih poslova u Zagrebu.

Ovom prigodom, predstavljena je i spomen knjižica u kojoj su obuhvaćeni događaji u posljednjih pet godina te pisma bivših predsjednika „Mažuranića“, odnosno, njihova podsjećanja nekadašnjih vremena kao i čestitke sadašnjoj upravi. Uz predsjednika Stjepana Lozančića, na knjižici su radili Marija Šarić, Mirjana Lozančić, potom Helena Perić-Jadrić te Robert Sokol. Pri kraju večeri uručene su spomen zahvalnice. Stigle su u ruke Hrvatske katoličke misije, Iveka Milčeca, Ane Wegener, Zdenke Weber, Mate Bajića, Pere Kolobarića... Pročitana su i pisma nekih od bivših predsjednika, primjerice, osnivača fra fra Rafaela Begića, potom fra Mirka Marića, fra Nediljka Norca-Keve te fra Josipa Bebića, delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj. Večer su upotpunili i članovi klape „Berlin“ zapjevavši.

Tekst i snimka: Sonja Breljak

MÜNCHEN

Utjecaj medija na čovjeka

(Nastavak sa str. 7)

U velikoj dvorani Hrvatske katoličke misije München Akademski krug koji djeluje pri misiji, organizirao je 30. studenoga predavanje o temi „Utjecaj medija na čovjeka“. Predavanje je održao fra Jozo Župić, dušobrižnik u HKM München. Predavača je najprije

pozdravio i predstavio gosp. Ante Moro, predsjednik Akademskog kruga. U svom predavanju fra Jozo je ukazao na pozitivan i negativan utjecaj medija na čovjeka. Također je pozvao na preispitivanje kršćana što mogu učiniti bilo kao laici, svećenici, biskupi, papa na planu medija, jer optimizam prema medijima lijepo je izražen već na Drugom vatikanskom koncilu u Dekretu o sredstvima društvene komunikacije (Inter mirifica). Dokument govori o medijima unutar Crkve, no on vidi i veliku ulogu vjernika laika u svjetovnim medijima. Fra Jozo je spomenuo i 12. Opću sinodu biskupa u Rimu koja je održana od 5. do 26. listopada 2008. o temi „Riječ Božja u životu i poslanju Crkve“. Riječ Božju treba naviještati i kroz sve medije masovnog komuniciranja, na poseban način preko televizije, kako bi mogla pokazati svu svoju snagu kroz bogatstvo svojih simbola, kroz njeno pripovijedanje koje sadrži duboku i univerzalnu poruku, a koja, iznad svega, čovječanstvu daje mogućnost odgovora na konačna temeljna pitanja o životu, istaknuo je nadbiskup Ravasi. Nakon predavanja uslijedila je diskusija, a potom je fra Jozo predstavio svoje knjige „Glas iz tuđine“, „Čarli“, „Bauštelac“, „Pijetao u duši“ i „40 godina HKM Ludwigsburg“. **Tekst i snimka: www.franjevci-split.hr**

Tu su najprije bile časne sestre sv. Križa koje su živjele i radile u Kolpinghausu. Prva pastoralna suradnica bila je sr. Rozalina Ribinski, koja se nakon kratkog vremena sa svojim sestrama vratila u Hrvatsku, a sestre sv. Križa iz Đakova poslale su s. Emiliju Šerer, koja je u proljeće 1972. godine preuzela službu i tu ostala sve do veljače 1986. godine. Nju nasljeđuju sestre franjevske iz Splitske provincije, najprije s. Stela Mijić, a nakon nje 1988. godine s. Ljubica Bilobrk. Godine 1989. sestre franjevske odlaze iz Freiburga, a fra Alojzije pronalazi novu pastoralnu djelatnicu Nadu Kolić, koja u misiji ostaje do 2005. godine kada odlazi na službu u misiju Singen. Na njezino mjesto dolazi Mirta Petrić Mlinarević. Uz navedene pastoralne djelatnice gospoda Mara Höcker, rođena Sliško, dragovoljno, a potom i službeno pomaže u liturgijskom sviranju i pjevanju. Marinu Pranjko, koja je niz godina kao socijalna radnica usko surađivala s misijom i time jasno svjedočila da je Caritas sastavni dio Katoličke Crkve, naslijedio je socijalni djelatnik Zdravko Pavlović.

**Stjepan Herceg
Snimke: Blago Džajkić**

Šezdeseta po redu izložba umjetničkih djela u organizaciji „Wander- und Kulturverein Hattersheim am Main“ organizirana je od 12. do 14. studenoga u Gradskoj dvorani u Hattersheimu na Majni. Izložbu je u petak 12. listopada svečano otvorila gradonačelnica Hattersheima Antje Köster, a na izložbi je svoja djela predstavilo osam domaćih umjetnika i sedam gostiju. Među gostima je bio i hrvatski umjetnik Dragutin Mandekić koji se njemačkoj publici predstavio svojim slikama.

Dragutin Mandekić je rođen 1947. godine u Zagrebu. Na Filozofskom fakultetu u Zadru je studirao germanistiku, hrvatski jezik i povijest umjetnosti. U okviru studijskog usavršavanja u inozemstvu boravio je 1969. godine u Beču, Würzburgu i Königshofenu. Predavao je u Županji i Vrbovcu. Od 1995. predaje hrvatski jezik i književnost i povijest umjetnosti na srednjoj školi Ivana Seljanca u Križevcima. Njegov uzor u umjetničkom stvaranju je bio renomirani akademski slikar Zvonko Car iz Crikvenice. Omiljena mu je tehnika akvarel, a u zadnje vrijeme i akril. Radi i u tradicionalnoj tehnici bakropisa. Upravo

radi na izradi grafičke mape „Dub“, u kojoj će obraditi tradicionalno seosko graditeljstvo istočne Slavonije.

Dosad je imao nekoliko samostalnih i više od 30 skupnih izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu. Bio je voditelj nekoliko likovnih kolonija, a također je i likovni kritičar. Na izložbi u Hattersheimu na Majni je drugi puta, a do toga je došlo ostvarenjem partnerske suradnje između Vrbovca i Hattersheima. Od umjetničkih ostvarenja Dra-

gutina Mandekića valja izdvojiti i njegove originalne ilustracije u knjizi „Život i rad dr. Josipa Stadlera“. Original se nalazi u Vatikanu, koji je darovan papi Ivanu Pavlu II. u povodu njegova pohoda Bosni i Hercegovini. „Ovom prigodom posebno zahvaljujem izaslanici za strance grada Hattersheima Bosiljki Dreher, čijom zaslugom sam bio sudionik ove vrijedne izložbe u Hattersheimu“, kazao je Dragutin Mandekić. **Tekst i snimka: A. Polegubić**

REŠETARI

Natječaji za pjesnike

Rešetarački susret pjesnika“ Rešetari objavljuje Natječaj za XIV. Zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u dijaspori i članova Književne sekcije „292“ KLD „Rešetari“ iz Rešetara. Svaki pjesnik može sudjelovati sa tri pjesme. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis – do šest rečenica (datum rođenja, adresa stanovanja, stručna sprema i posao koji sada radi, gdje i kada su do sada objavljeni radovi). Svoje radove slati na adresu: KLD „REŠETARI“, Vladimira Nazora 30, 35403 Rešetari, Hrvatska; E-mail: devillaivan@gmail.com, najkasnije do 1. siječnja 2011. Predstavljanje knjige i „XIV. Rešetarački susret pjesnika“ bit će 1. listopada 2011.

Objavljuje se i Natječaj za III. Zbornik pjesama mladih hrvatskih pjesnika koji žive u dijaspori i mladih članova Književne sekcije „292“ KLD „Rešetari“ iz Rešetara. Autori trebaju biti mlađi od 18 godina. Svaki pjesnik može sudjelovati s tri pjesme. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoje podatke (godinu rođenja, školu koju pohađa, adresa stanovanja). Radove poslati najkasnije do 15. veljače 2011. ■

WAIBLINGEN

Fra Jure Zebić glasnogovornik regije

Na sjednici predstavnik hrvatskih katoličkih zajednica (HKZ) regije Baden-Württemberg I., održanoj u ponedjeljak 22. studenoga u Waiblingenu, za glasnogovornika regije izabran je voditelj Hrvatske katoličke zajednice Stuttgart-Wangen fra Jure Zebić. Za njegova zamjenika je izabran fra Frano Čugura, voditelj HKZ Bietigheim-Bissingen. Za prestavnika regije za pastorene suradnice i suradnike izabran je Ivan Ivanović iz Esslingena, a za njegova zamjenika Mladen Lucić iz Rottweila. ■

GLAZBA – CD

Da mi ovog mora nima

Da mi ovog mora nima, naziv je novog CD-a glazbenika mo. Ivana Žana. Na CD-u je dvanaest zabavnih pjesma nadahnutih morem, za koje je glazbu napisao mo. Žan, a za tri pjesme i riječi, koji je ujedno i izdavač CD, a suizavač je Centar za kulturu Grada Novalje. Fotografije na CD-u je snimio dr. Adolf Polegubić. Tehnička obrada: Romana Kašaj. Pjesme izvode Đani Maršan, Tomislav Bralić, Tedi Spalato, Voljen Grbac, Jozefina i Trio Rio, Vivien Galetta, Jozo Buturac i Karin Kuljanić. „Nakon skladanja klasične glazbe predahnuo sam skladajući 12 zabavnih pjesama. Vratio sam se rodnom kraju (moru, kamenu, maslinama...). Iako sam 25 godina proveo u inozemstvu (Austrija i Njemačka) nikada nisam zaboravio odakle sam i tko sam. More je bilo i ostalo moja velika inspiracija“, napisao je na CD-u mo. Ivan Žan, koji je CD posvetio djeci Ani i Luciji i supruzi Dragici.

Više informacija o CD-u na: ivan.zan@gs.t-com.hr

MONTABOUR

Mise za došašće i Božić

Ovih dana su izašle „Misa za došašće i „Misa za Božić“. Na napjeve popijevki za došašće i za Božić melodiju je komponirao prof. Rajko Radišić iz Montabaura, a harmonizaciju potpisuje mo. Miroslav Martinjak iz Zagreba. Više informacija o misama na:

prof. Rajko Radišić,
Saarstr. 66, 56410
Montabaur;
telefon: 0049
(0)2602 17160.

POING

Fra Tomislav Dukić glasnogovornik regije

Uponedjeljak 29. studenoga održana je regionalna sjednica hrvatskih katoličkih misija (HKM) s područja Bavarske u hotelu „Poinger Hof“ u Poingu. Pošto je prošlog ljeta glasnogovornik regije don Rudolf Belko premješten iz HKM Nürnberg u HKM Saarbrücken,

Slijeva nadesno: Josip Vrdoljak, fra Tomislav Dukić i fra Ivan Čilić

na sjednici su izabrani novi predstavnici bavarske regije. Za službu glasnogovornika regije jednoglasno je izabran voditelj HKM München fra Tomislav Dukić, za zamjenika je izabran voditelj HKM Augsburg fra Ivan Čilić, a za zapisničara je izabran Josip Vrdoljak, pastoralni suradnik u HKM Traunreut.

Dominikanac kojeg Hrvati nose u srcu

Zbirku pjesama „Pilger des Wortes“ (Hodočasnik riječi) posvetio je Hrvatskoj. Knjiga je izašla u vrijeme rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Njemački svećenik Diethard Zils je bio izdavač i član uredništva nekoliko časopisa, piše poeziju i skladatelj. Rođen je u Bottropu u Njemačkoj. Već u srednjoj školi učlanjuje se u udrugu Katolička srednjoškolska mladež. Godine 1953. stupa u dominikanski red. Na generalnoj skupštini dominikanskog reda, održanoj 1992. godine u Meksiku, postavljen je za asistenta generala dominikanskog reda za srednju i istočnu Europu, pa je zadužen i za Hrvatsku, Sloveniju, Bosnu i Hercegovinu. Zils je ljubav prema pisanoj riječi otkrio još kao mladi svećenik. Bio je dušobrižnik mladeži, a mladi nisu htjeli pjevati stare pjesme. — Imali su drukčije želje, drukčiji mentalitet, pa sam ja počeo tako pisati i vidio sam da to mogu — kaže Zils. Zbirka pjesama „Hodočasnik riječi“ nastala je tijekom njegovih putovanja u Hrvatsku. — Najprije sam

fotografirao, ali to ne volim. Slika ne može prenijeti osjećaje i ono što nosim u srcu i mislima, pa sam tako sve svoje misli i osjećaje, koje sam imao na putovanju u Hrvatskoj, počeo zapisivati. Tako je nastala ta knjiga, otkriva svećenik koji je brzo osvojio srca Hrvata u Mainzu. Kaže da razloge o tome vidi u nastojanju da se s ljudima poistovjeti ne samo površno nego i emotivno. Ta emotivnost, kaže, počinje s jezikom jer se, govoreći s njima njihovim jezikom, osjećaju ugodno i oni i on. — Približavanje oni-

ma koji često doživljavaju druge ovako: mi smo mi, a vi ste vi. Drugi razlog — neki kažu da je veselo kad služim misu. To kažu i Nijemci i Hrvati — smije se o. Zils. Hrvati su prepoznali i njegovu bol koju je iskazivao tijekom agresije na njihovu domovinu. Bili su mu zahvalni na tome, a on je iskreno patio s njima, strahovao za njihove bližnje u domovini, strahovao za hrvatsku domovinu i na kraju se veselio hrvatskoj domovini. Ipak, kaže ovaj domikanac dobrog srca, kako čovjek da bi bio sretan ne smije bježati od mržnje ako je osjeti, treba je konstatirati kako bi je pobijedio. — Jedino tako je moguće boriti se protiv mržnje. Mržnja je uvijek neka vrsta neznanja, ne znaš drugoga, a možeš ga mrziti samo zato što misliš da ga poznaješ. Da ga zapravo poznaješ, ne bi ga mogao mrziti. Trebalo bi se povezati s ljudima iako su na drugoj strani. Otkriti što je dobro i plemenito u njima — kaže. O. Zils govori sedam jezika, među kojima i hrvatski. Naučio ga je, kaže, iz knjiga. I dalje piše i na hrvatskom i na njemačkom jeziku. Jedna od njegovih novijih pjesama je i pjesma Rose Ausländer — Le Cháim, koja govori o vječnim putnicima.

Tekst i snimka: Marijana Dokoza

Rose Ausländer — Le Cháim

Dobro došao
Putniče
Unošen k nama
Iz stepe
U oblaku od praha
Za tobom
Vukovi
U smrznutom selu
Kolibe zazidane
Snijegom
Put bez daha
Od leda ti uho

A ti živiš

Subotnji gost
Da živiš
Častimo čudo

Na zdravlje živio
Na zdravlje živjeli
Sva braća putnici
Le Cháim
Ahasveru

Diethard Zils

LITURGIJSKO PASTORALNA REVIIJA

Pedeset godina Službe Božje

Nedavno je objavljena bibliografija liturgijsko-pastoralne revije Službe Božje u povodu 50. obljetnice njezina izlaska. Bibliografija broji oko 300 stranica, a priredili su je dr. fra Anđelko Domazet i fra Frano Doljanin. Kako se ističe u uvodu, časopis Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu pokrenut je 1960. godine s nakanom da bude u službi liturgijsko-pastoralne obnove koju je pokrenuo Drugi vatikanski sabor. „U tijeku 50 godina izlaska časopisa — revije izašlo je 189 svezaka.“ U ovoj je bibliografiji sveukupno registrirano 2124 bibliografskih jedinica (referenci), ali nije uneseno ono što su priređivači smatrali da nije bitno zabilježiti. „Želimo da bibliografija 50. godišta Službe Božje ostane trajno svjedočanstvo svega onoga što je naša revija učinila na liturgijsko-pastoralnim području u našoj Crkvi“, istaknuli su priređivači, zaključivši kako je Služba Božja kroz proteklih 50 godina dala veoma mnogo kvalitetnih teoloških tekstova koji će, poglavito tom bibliografijom biti dostupniji zainteresiranim čitateljima.

A.P.

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi čitatelji!

S prosincem nam je stiglo i predbožićno vrijeme. Unatoč zimi i hladnoći, nadamo se da ćete kroz predstojeće blagdane i uz naš prilog „Dječji kutak“ osjetiti toplinu u srcu. Želimo vam ugodne školske praznike s puno lijepih doživljaja, te blagoslovljen Božić i puno zdravlja i radosti u novoj 2011. godini.

Božićna priča

Što znači Božić?

U prvom razredu 1 A vladalo je uzbuđenje. Djeca su nestrpljivo čekala učiteljicu, koja im je najavila neko iznenađenje. Mališani su se pitali što bi to moglo biti. Bili su nemirni, ne samo zbog toga, nego i zbog toga što je to zadnji dan škole pred njihove prve božićne praznike. S dolaskom učiteljice cijeli razred se mahom smirio. Učiteljica ih je mirno pozdravila i najavila da danas neće imati pravu nastavu, nego samo igru i zajednički božićni doručak, pa su se svi glasno počeli veseliti. Međutim, prije toga je željela s njima riješiti jedno pitanje, za koje joj je trebala njihova pomoć. Svi su zbog vijesti o igri bili sretni, ali su postali i znatiželjni, što to učiteljica očekuje od njih. Učiteljica je u međuvremenu otvorila tablu, uzela kredu i rekla: „Ja ću vaše odgovore zapisivati, pa ćemo vidjeti, što ćete odgovoriti.“ Svi su pažljivo slušali i čekali na pitanje. Kad je učiteljica upitala: „Zna-te li objasniti što znači Božić?“, svi su u razredu odmah uzbuđeno dizali ruku u znak da žele odgovoriti. Učiteljica ih smiri i reče da se ne moraju žuriti i da će svi doći na red. Tako je Pavao prvi odgovorio: „Božić slavimo, jer je to Isusov rođendan!“ A, Ankica odmah potom: „Božić znači da se trebamo kulturno ponašati i ne smijemo druge zezati!“ Marko doda: „Božić znači dobiti puno darova!“ Ivanka će: „Božić znači da ideš u crkvu i moliš se Bogu!“ Anica nadoda: „Da, sve se lijepo nakiti, i staviš kugle na božićno drveće i peku se božićni kolači!“ Marija se javi: „Božić znači misliti na nekog i čestitati mu, kao rodbini i prijateljima!“ Zdenko će potom: „Božić znači putovati na odmor i posjetiti baku i djeda!“ Ivica reče: „Božić znači da je cijela obitelj tada zajedno!“ Josip nadoda: „Božić znači velika gužva

svugdje u trgovinama!“ Ana će veselo: „Božić znači da su sve četiri svijeće na adventskom vijencu već izgorile!“

Učiteljica ih je cijelo vrijeme pažljivo slušala i samo po koju riječ od svakog odgovora zapisavala na ploču. Tada je djeci podigla ploču gore da bolje vide. Na ploči je stajalo: Božić znači = Isus – dar – vjera – obitelj – prijatelji = ljubav. Učiteljica im pročitala i objasni: „Svi ste točno odgovorili, ali najvažnije je da ste već zaključili da ovo cijelo zbivanje oko vas ima izravno veze s Božićem. Adventski vijenac, kićenje domova i jelki, darivanje – to su sve vanjski vidljivi znakci. Pravo značenje Božića je nevidljivo. Isus nam je poslan da nam donese mir i ljubav. Tako svake godine slavljenjem Božića doživljavamo mir i ljubav. Mir i ljubav se ne vide, jer se radi o osjećajima i pokazuju se ponašanjem. Kad darujemo više razumijevanja jedni prema drugima, kad pomažemo jedni drugima, onda su to znakovi ljubavi.“ Učiteljica na tren zastane, ali mališani su bili tihi i nitko se nije nasmijao, kao obično u takvim trenucima. Osjećali su važnost učiteljinih riječi.

„Sve ovo što smo dobili kao odgovore je istinito, ali ljubav je ono najvažnije“, objasni učiteljica i nastavi: „Isus je naš dar, jer kroz njega imamo vjeru, koja nas nosi i daje nam ljubav i razumijevanje prema drugima. Mi tu ljubav imamo u sebi i trebamo je davati dalje.“ Djeca su bila neobično tiha, jer su razumjela poruku. Svi su mirno krenuli na igru za stolovima i u razredu je vladala harmonija, kao nikad dosad. Svi su se ponašali primjerno, što je i samu učiteljicu iznenadilo, jer je njen razred inače vrlo glasan. „Iako su ovako mali stvarno su razumjeli poruku međusobnog razumijevanja“, pomisli ponosno učiteljica, i počne im dijeliti male čokoladne anđeliće kao obećano iznenađenje. Mali anđeli trebaju ipak mala iznenađenja u znaku pažnje, pomisli učiteljica, i svakom zaželi pri tome sretan i veseo Božić...

Svjetlo i tama

Kako osobno primam svjetlo i kako ga širim u svojoj okolini? Ne zovi tamu svjetlom!

Ne zovi tamu dobrom! Naša kršćanska mudrost sastoji se u tomu, da mi tamu zovemo- tamom, a svjetlo- svjetlom, da učimo kako na svjetlu možemo živjeti i djelovati, kako nas tama ne bi progutala.

Tame neće nikada posve nestati. Ona neće iščeznuti. Evanđelje po Ivanu ima pravo: „Svjetlo sjaji u tami, ali ga tama ne obuze“, a neće ga ni ugušiti (Iv 1,5). Tako izgleda kršćanski oblik yinga i yanga, što je naš način vjerovanja u paradoks i u otajstvo.

Svi se mi moramo truditi i nadati se da će tame nestati, ponajprije na području velikih socijalnih pitanja našega vremena.

Želimo iskorijeniti glad u svijetu.

Želimo zaustaviti rasipanje sirovin na zemlje za naoružavanje.

Želimo stati na kraj skanadalu da se ljudi od začeca u majčinoj utrobi i u svakoj životnoj dobi ubijaju.

Ali od jedne izvjesne točke moramo i mi živjeti s činjenicom da je tama uvijek bila tu, te moramo uvidjeti, da pitanje može samo glasiti:

Kako ja osobno primam svjetlo i kako ga širim u svojoj okolini?

To nije kapitulacija, kao što križ nije bio kapitulacija. To je puno više istinska preobrazba u apsolutno jedinstveni karakter uskrsloga Krista i prihvatanje njegova programa.

Naša je zadaća spoznati, što je uistinu tama, a potom učiti, kako se kreativno i hrabro možemo odnositi prema njoj.

Drukčije kazano:

Ne zovi tamu svjetlom!

Ne zovi tamu dobrom!

To je naime kušnja kojoj mnogi podlegnu, koji se s jednim svjetonazorom sasvim identificiraju. Njima uglavnom nije prenijeta ni mudrost ni tić moć razlikovanja.

Svoje unutarnje napetosti nastojimo se često riješiti tako što tamu ne zovemo tamom i ponašamo se tako kao da je to prikladno svjetlo. Ili mislimo da unutarnju napetost možemo ukloniti tako što se tami puni srdžbe i kao opsjednuti suprotstavljamo, te potom postajemo njezinom loptom za igranje.

Naša kršćanska mudrost sastoji se u tomu, da mi tamu zovemo- tamom,

a svjetlo- svjetlom, da učimo kako na svjetlu možemo živjeti i djelovati, kako nas tama ne bi progutala. Ako nasimmo ružičaste naočale i živimo s nazorom, kako je sve zapravo divno, u stvarnosti se zapetljavamo u klopku tame, jer tada ne vidimo dovoljno bistrotro, da bismo mogli dijeliti žito od pljeve. Ako naprotiv obrnuto vidimo samo tamu i zaboravimo utemeljujuće svjetlo, požderat će nas naš vlastiti negativni nazor i fanatizam, ili ćemo naivno misliti da smo pošteđeni tame.

Umjesto toga je mudro usred tame čekati punim nade, djelovati i nikada ne sumnjati u svjetlo, da je Bog sam

sljedećeg časa ili sljedećega dana mora učiniti.

Umijeće života pokazuje se u zahvalnosti i radosti na onomu što možemo vidjeti, a ne u kuknjavi nad onim što je u mraku i neizvjesnosti. Ako uspijemo učiniti sljedeći korak i imati povjerenja da će biti dovoljno svjetla i za sljedeći korak, napredovat ćemo na putu kroz život s veseljem i biti iznenađeni dokle ćemo dospjeti.

Radujmo se malomu svjetlu, koje držimo u rukama, i ne žudimo za velikim svjetlom, koje briše sve sjene.

Henri Nouwen (Unterwegs zum Licht, Herder 2010)

Otajstvo Božjeg utjelovljenja

Božje utjelovljenje govori o srozanom Bogu, o Bogu koji silazi, koji se spušta na našu razinu. Bog se upušta u ovaj svijet, u njegovu razvojnu snagu, u njegovu ograničenost. Bog ne čeka na idealne prilike da izrazi svoju simpatiju, nego se upućuje na rub, kako bi nam otvorio sredinu. Ta spoznaja obilježava moju duhovnost. Duhovni ljudi su za mene muškarci i žene, koji se upuštaju u život. Ljudi dobre volje, koji ne stoje iznad stvari, nego se ukorijenjuju, rastu i sazrijevaju u onomu što im donosi život.

Ja ne čekam dakle cijeloga života na veliko prosvjetljenje, na idealne mogućnosti, kako bih se ostvario, nego se pouzdam u snagu trenutka, u ono što je sada i ovdje, kako bih se mogao razviti i suobličiti ljudskim strukturama, koje i suoblikovanje ubrajaju u stvorenje. Ono što se u Isusovu rođenju zgušnjuje, želi se pounutriti i posvojiti po svakom čovjeku... Otajstvo utjelovljenja nije se dogodilo samo u Betlehemu, nego se događa u trenutku.

Pierre Stutz (Unterwegs zum Licht, Herder 2010)

Priredio: T. G.

u njemu – i mi također (Mt 5,14). To je uski tjesnac Božjega rađanja u svijet – kroz tamu u sve jače svjetlo.

Richard Rohr (Unterwegs zum Licht, Herder 2010)

Dovoljno svjetla za sljedeći korak

Često želimo moći pogledati u budućnost, kada se pitamo: „Što će nam donijeti sljedeća godina? Gdje ću biti za pet ili deset godina?“

Na takva pitanja nema odgovora. Najčešće ima dovoljno svjetla da vidimo učiniti sljedeći korak, ono što se

Mons. Đuro Gašparović, srijemski biskup

Mons. Đuro Gašparović rođen je u Golubincima (Srijem) 20. lipnja 1951. od roditelja Antuna i Ruže rođ. Bešker. Osnovnu školu je završio u rodnom mjestu (1966.). Klasičnu gimnaziju je pohađao dvije godine u Interdijecezanskom dječaćkom sjemeništu Zagrebu, a druge dvije godine u Liceju u Đakovu gdje je i maturirao 1970. godine. Filozofsko-teološki studij je pohađao u Đakovu od 1972. do 1977. godine. Za rimokatoličkog svećenika je zaređen 29. lipnja 1977. godine u Đakovu po biskupu mons. Ćirilu Kosu. Prve svećeničke službe obnašao je u Srijemu: bio je godinu dana kapelan u Rumi (1977./1978.), a 1978./1979. upravitelj župe u Irigu. Godine 1979. odlazi na studij u Rim. Kao pitomac Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu studirao je i magistrirao liturgiku na Papinskom sveučilištu Anselmianum (1981.). Na Pravnom fakultetu Papinskog lateranskog

sveučilišta postigao je diplomu kanonskog, građanskog i međunarodnog prava (1982.). Godine 1980. imenovan je vicerektorom i ekonomom Papinskoga hrvatskog zavoda svetog Jeronima u Rimu, a godine 1992. i službenikom u Kongregaciji za evangelizaciju naroda u Vatikanu. Na blagdan sv. Ćirila i Metoda, slavenskih apostola, 5. lipnja 1996. papa Ivan Pavao II. imenovao ga je pomoćnim biskupom Đakovačke i Srijemske biskupije. Za biskupa je zaređen 5. listopada 1996. u Đakovu. Od 15. srpnja 1999. godine papa Ivan Pavao II. dao mu je kao pomoćnom biskupu posebne ovlasti, a od 1. listopada 1999. godine je generalni vikar za

Srijem sa sjedištem u Petrovaradinu. Kao generalni vikar za Srijem upravlja srijemskim dijelom Biskupije sve do njegovog osamostaljenja u zasebnu biskupiju 26. listopada 2008. godine.

Izvor: www.srijembiskupija.rs

NAGRADNA KRIŽALJKA

Sv. Obitelj

Rješenje poslati najkasnije do 20. siječnja 2011.

Mariofil Soldo	Odgoda izvršenja obveze	Najviše božanstvo starih Egipćana	Element centralnog grijanja	Razdražiti	Japan	„Moja ... broji dane“	Osobno ime Spasi-telja svijeta	Teutini podanici	Sustav televizije u boji	Sat, dobnik	Silicij	Žz	Crna žilka masa	„Raz-red“
Majka Isusa Krista	➤						➤ Proda-vač ulja					Kripton	➤	
Egipatski glumac Sharif					Vrlo sitno mljeveno brašno Tantal		➤					Cerij	➤	Ljetova-lište kraj Kopra
Mati											Grčko slovo Dio godi-ne (mn.)	➤		
Hrvatska glumica Berisha						Šarena papiga Portugal	➤			Sumpor Skrbnik Isusa Krista	➤	„Račun“ Pac,ma-rinada	➤	
„Tona“		„Jugo-istok“ ➤ Majka od milja			Uzorak ➤ Mjera za papir									
Sparno vrijeme pred kišu														
Poljo-djelac										Kotor-ska svetica	➤			
Imo-ćanin										Pomorski poziv za pomoć	➤		„Rabat“ ➤ Vedran Ivčić	
Jara pšenica, jarica										Hrvatski salon inovacija	➤			
										Gorčika	➤			

MAIN-TAUNUS/HOCHTAUNUS

Vijesti iz župe

„Radost je veo velikodušnosti“

Duhovna obnova pod geslom bl. Majke Tereze „Radost je veo velikodušnosti“ održana je od 26. do 28. studenoga u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus sa sjediš-

povijedi dodavši kako o odnosu prema Bogu ovisi naš život, to kakav je naš odnos prema nama, životu, prema drugim ljudima. „U tome leži sva jedincatost odnosa prema Bogu. Ne mogu imati neutralan odnos prema Bogu i biti zainteresiran za vlastiti život i život drugih.“

Snimio: A. Polegubić

Duhovnu obnovu vodio je fra Ante Vučković. Na slici sa fra Marinkom i ministrantima.

tem u Kelkheimu. Obnovu je vodio dr. fra Ante Vučković. Svečano misno slavlje zadnjega dana obnove u nedjelju 28. studenoga u crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu predvodio je o. Vučković u zajedništvu sa župikom fra Marinkom Vukmanom.

„Na početku adventa biblijski tekstovi koji govore o budnosti, probuđenosti, otvaranju svijesti, upućuju nas na to da ima ljudskih situacija koje nam probude svijest. Ali je puno važnije od svega toga da susret s Bogom znači otvaranje očiju i probuđivanje. Bog naliči približavanju nekog u čijoj blizini sve drukčije vidim. Ako mi je Bog usputan, svakodnevna, ako o njemu mislim kao što svi ostali misle, ako o njemu govorim kao što govore svi drugi, onda mogu biti siguran da je moj odnos s njim uspavan, nevažan. Možda se pretvorio u običaj, obred, rutinu, folklor, ali još nije riječ o odnosu koji se uspostavlja između živoga čovjeka i živoga Boga. Kad se dogodi važan susret između dvoje ljudi, kad dvoje ljudi postanu prijatelji, odjednom, htjeli ne htjeli, otvara se svijest, postajem budan, slušam drukčije, gledam drukčije. I kad se dogodi, i ako se dogodi susret s Bogom, ista se stvar dogodi: gledam drukčije, slušam drukčije, promatram drukčije“, kazao je o. Vučković u pro-

Tijekom misnog slavlja pjevanje na orguljama su pratili s. Magdalena Višić i Kristijan Opačak. Toga dana misna slavlja sužena su u crkvi sv. Križa u Bad Homburgu i u crkvi sv. Katarine u Bad Sodenu.

U petak 26. i subotu 27. studenoga misna slavlja slavljena su u Bad Sodenu u crkvi sv. Katarine. Tijekom duhovne obnove, na kojoj je sudjelovao veliki broj vjernika, molila se krunica, a priređeno je i klanjanje, a razmatranje u subotu 27. studenoga na temelju Lukinog teksta „Oprosti im jer ne znaju što čine“, održao je o. Vučković istaknuvši, kako je to svojevrstna škola opraštanja.

Na kraju duhovne obnove fra Marinko je kazao kako su to bili milosni dani. Zahvalio je voditelju obnove o. Vučkoviću, što su vjernici odobrili velikim pljeskom.

Nastup zbora mladih iz Sindelfingena

Zbor mladih hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen „Salve angeli“ gostovao je u nedjelju 14. studenoga u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus. Zbor je pjevao na misnom slavlju u punoj crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu, koje je predvodio župnik fra Marinko Vukman. „Članovi

zbora su nam donijeli bogatstvo svoje mladosti i pjesme, na čemu im od srca hvala“, kazao je fra Marinko, a zbor je osnovan u Sindelfingenu za fra Marinkova vođenja te hrvatske zajednice 2001. godine. Na kraju misnog slavlja otpjevali su nekoliko hrvatskih popularnih pjesama, a okupljeni su ih nagradili dugim pljeskom. Zbor je šest godina vodila Kristina Ljubičić, a danas ga vodi Natalija Poljak. Zbor na orguljama prati Mate Puljiz, a na gitari Mario Nikšić. U zboru je oko dvadeset mladih, a u Kelkheim ih je pristiglo četrnaest. Pjevaju na misi u svojoj i drugim zajednicama, te na svadbama i drugim prigodama.

Primanje u Framu

U nedjelju 7. studenoga u crkvi sv. Dionizija, u Kelkheimu, u župi Main-Taunus/Hochtaunus, na misnom slavlju za djecu i mlade, koje se slavi svake prve nedjelje u mjesecu, osam djevojaka te župe je svečano primljeno u FRAMU (Franjevačka mladež). Svetu misu je predvodio župnik fra Marinko Vukman. Franjevačka mladež je skupina mladih ljudi koji, primjereno svojoj dobi, žele živjeti Evanđelje i nasljedovati Isusa Krista po uzoru sv. Franje Asiškoga. Tako je osmero mladih ove župe tražilo da bude primljeno u Franjevačku mladež, te tako postanu slušatelji riječi Kristove i budu vjerni ostvaritelji i objavitelji evanđeoske poruke poput sv. Franje.

Obred primanja započeo je prigodnim uvodnim tekstom kojeg je izrekla s. Magdalena Višić, koja ujedno prati ove mlade na putu njihove formacije. Zatim je imenom pozvala kandidate: Antonelu Tunanović, Wanju Tunanović, Sanju Tunanović, Antoniu Galić, Ljubicu Galić, Antoniu Miličević, Ivonu Galić i Klaru Banovčić, da pristupe k oltaru. Ovih osam djevojaka su jedna po jedna izlazile i odgovarale na poziv s „Evo me!“ Nakon toga im je, nakon njihove molbe, da budu primljene u Framu, obznanjeno da su s radošću primljene u „bratsvo“, na što su one potvrdno odgovorile: „Amen! Bogu hvala!“ Kao simbolični podsjetnik na ovaj čin fra Marinko je svakoj od njih podijelio Tau, franjevački znak. Time je za mlade framaše započela godina formacije za prva obećanja. Ove mlade framašice žele također biti poticaj i drugim mladima da se oduševе i odazivu na takav poseban način slijediti Krista, potaknute primjerom sv. Franje. **K.K./A.P.**

Ispitni rok

- Zovu Muju na proslavu 20. obljetnice mature, a on kaže:
- Pa gdje sad usred ispitnog roka!

Potvrda

- Doktore, trebam potvrdu da ne mogu raditi.
- Pa šta vam fali?
- Ta potvrda.

Ćošak

- Pita Mate malog Juru:
- Kako stojiš u školi?
 - Dobro, dobro, svaki dan u drugom ćošku!

Mercedes

- Pita tinejdžer oca:
- Tata, hoćeš li mi kupiti takav Mercedes?
 - Radi, sine, pa zaradi. Ja sam trideset godina radio u Njemačkoj ko konj.
 - Ja to ne mogu. Ja ću morati raditi kao limar ili nešto drugo.

Bijeg

- Negdje na moru dva lava pobjegla iz cirkusa i hodaju plažom. Jedan lav reče:
- Ne razumijem ove ljude, špica je sezone, a na plaži nema žive duše!

Povjerenje

- Banke kažu da imaju neograničeno povjerenje u svoje klijente. Ali zašto onda vežu olovke na svojim pultovima.

Punica i zet

- Iznijela punica zetu večeru i kaže on:
- Joj nemoj, punice, nisam ni zašta.
 - Ona odgovori:
 - Ma znam ja da ti nisi nizašta, al bar pojedi nešto.

Hrana za mozak

Stručnjaci su zaključili kako bolesti krvnih žila pa tako i mozga mogu dovesti do moždanog udara, koji je vodeći uzrok djelomične paralize tijela i smrti u većini razvijenih zemalja. Upravo je neodgovarajuća prehrana jedan od uzroka velikog broja oboljelih.

Što mozak „voli“: Masti igraju važnu ulogu u prehrani. Riba se preporučuje za djecu u razvoju jer povoljno utječe na razvoj mozga i njegove funkcije. Povrće je bogato vitaminima, mineralima i biljnim pigmentima koji utječu na smanjenje homocisteina u organizmu. Mlijeko i mliječni proizvodi obiluju aminokiselinama i laktozom. Potrebni su za rast i razvoj djece. Mliječni proizvodi pridonose zdravlju, ugodan su i dijetalan obrok. Voda je iznimno važna u održanju optimalnih funkcija i izmjeni tvari. Dolazak proljeća i ljetnih vrućina prilika je za pojačan unos vode (izvorske, mineralne, aromatizirane), soka i probranih visokokvalitetnih čajeva. Svakodnevnom

mješovitom prehranom bogatom dijetalnim vlaknima te obiljem sokova i vode osiguravamo poželjnu hranu za mozak. Dovoljnim unosom lecitina, selen, flavonoida i omega 3-masnih kiselina postizemo dobro funkcioniranje mozga, očuvanje njegove vitalnosti i smanjujemo izgleda za pojavu bolesti.

Što mozak „ne voli“: Unos velike količine stimulativnih napitaka može utjecati na nepovoljne procese na mozgu. Neumjerenost u unosu kave, napitaka s kofeinom i teinom neprijatelj je organizma u cijelosti jer takvi napitci stvaraju osjećaj napetosti, smanjuju koncentraciju i remete kvalitetu sna koji je iznimno važan za oporavak mozga od svakodnevnih napora. Alkoholna pića polako i tiho uništavaju mozak. Velike količine natrija u prehrani znanstvenici su okarakterizirali kao jedan od važnijih čimbenika pri pojavi oboljenja krvožilnog i središnjeg živčanog sustava. Gladovanje i selektivne dijetne ostavljaju posljedice na mozak.

Olja Martinić

www.coolinarika.com

Božićna guska

Sastojci za 6 osoba: 1 guska (oko 3 kg); sol; papar; 1 žličica Vegete; 80 g grožđica; 2 žlice maslaca; 500 g kiselih jabuka; 300 g očišćenih kuhanih kesten; prstohvat muškarnog oraščića; 1 žlica Meda bagrem Podravka; 2 žlice ulja za tepsiju.

Za premazivanje: 2 žlice Meda bagrem Podravka; ½ žličice suhog timijana.

Priprema: Gusku operite hladnom vodom, a zatim dobro obrišite i posušite. Natrljajte je sa soli i paprom iznutra i izvana. Unutrašnjost guske natrljajte Vegetom. Grožđice prelijte vrućom vodom i ostavite stajati. Na zagrijani maslac stavite jabuke oguljene i narezane na kockice. Dodajte ocijeđene grožđice, kesten, muškarni oraščić i med, pa kratko popirajte. Guski zat-

vorite (zašijte) dio oko vrata, napunite nadjevom i zašijte otvor. Posudu za pečenje nalijte, stavite u pećnicu zagrijanu na 200 C. Kad se ulje zagrije, stavite gusku u posudu za pečenje i prelijte s 200 ml vruće vode. Gusku pecite oko sat vremena uz povremeno zalijevanje sokom od pečenja, a zatim je okrenite, zalijte s još 200 ml vrele vode i pecite još sat vremena. Sko-

ro pečenoj guski izlijte suvišnu tekućinu od pečenja, a gusku premažite medom s timijanom i pecite do lijepe smeđe boje (još oko 30 minuta).

Posluživanje: Pečenu gusku narežite i poslužite s nadjevom, prilogom po želji i salatam. www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

A	C	I	D	□	O	R	A	N	□	L	I	R	A
N	E	B	E	S	K	I	U	I	U	A	N	□	L
I	C	□	M	A	T	S	□	V	U	K	O	V	I
M	I	K	I	□	A	T	L	E	T	I	Č	A	R
A	L	A	N	I	N	□	A	S	I	R	A	C	□
L	I	M	U	N	□	□	□	□	□	□	□	□	□
I	J	□	T	O	□	□	□	□	□	□	□	□	□
S	A	Z	I	V	□	□	□	□	□	□	□	□	□
T	□	E	V	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□

Nagrađen: Ivan Tolić, Rüsselsheim

KELKHEIM

Zbor mladih hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen „Salve angeli“ gostovao je u nedjelju 14. studenoga u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus. Zbor je šest godina vodila Kristina Ljubičić, a danas ga vodi Natalija Poljak. Zbor na orguljama prati Mate Puljiz, a na gitari Mario Nikšić.

HAGEN

Krizmanice i krizmanici u Hagenu zajedno s paderbonskim pomoćnim biskupom mons. Matthiasom Königom i voditeljem misije vlč. Stipanom Vrdo ljakom.

HEUSENSTAMM

Proslavljen blagdan sv. Nikole

I ove je godine u sportskoj dvorani Martinsee u Heusenstammu Hrvatska katolička misija Offenbach proslavila blagdan sv. Nikole. Sve je u subotu 27. studenoga pozdravio voditelj misije fra Petar Vučemilo, a program je pripremio pastoralni referent Zvonko Orlović. Uz članove misije nastupili su i gosti iz domovine KUD „Grab“ iz Graba kod Sinja pod vodstvom Branka Šegovića i u pratnji župnika fra Duška Botice. Djeca su se posebno veselila sv. Nikoli, koji ih je obdario slatkišima.

Služavke Mallog Isusa 50 godina u Essenu
„U službi Boga i čovjeka“

